מוסף ידיעות אחרונות

כולל:

זמנים במטבח

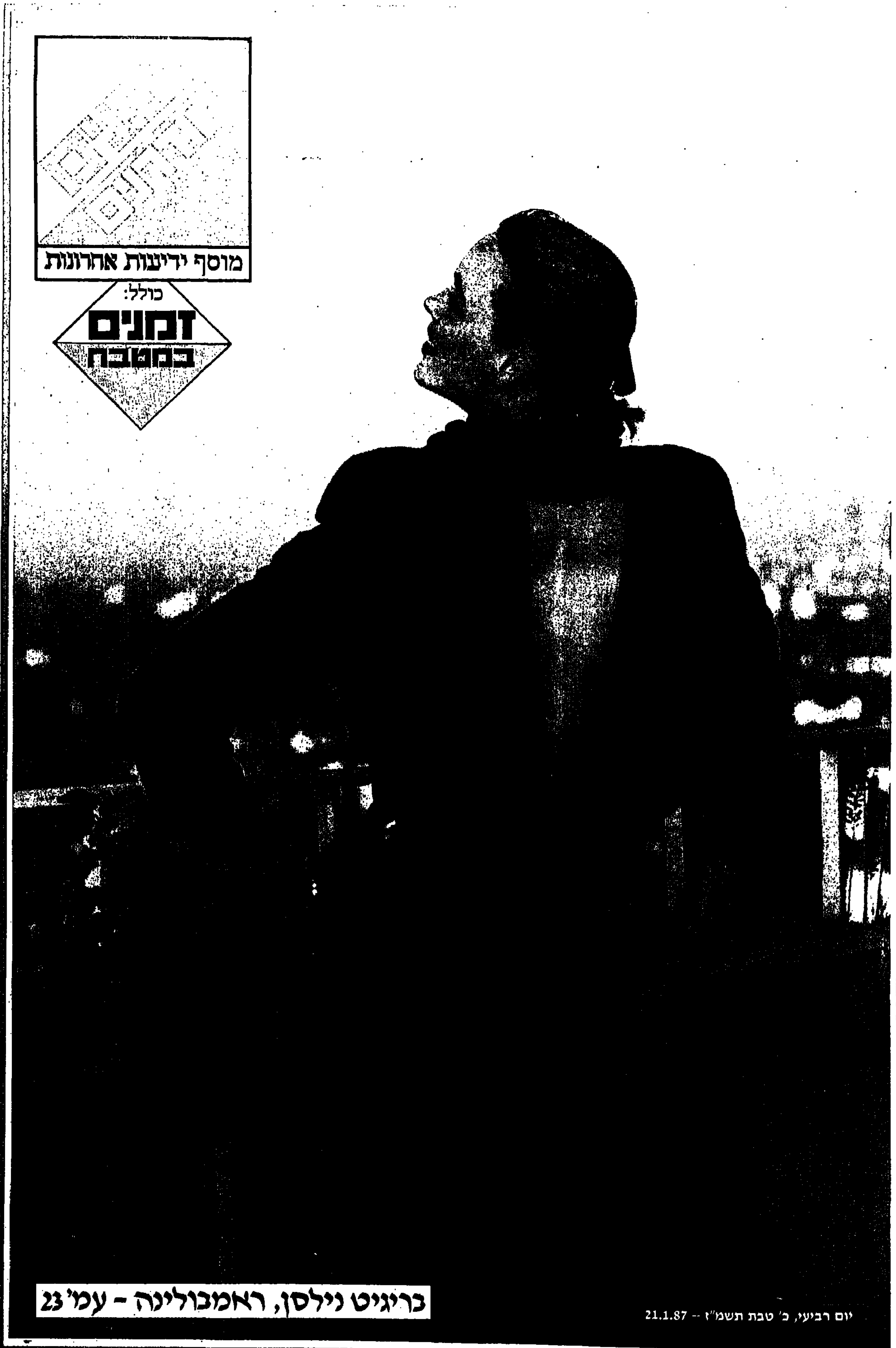

בריגיט נילסן, ראמבולינה - עמ' 23

יום רביעי, כ' טבת תשמ"ז -- 21.1.87

Choice

טיפוח אמיתי מתחיל ונקי

צ'ויס מציעה לך חלב פנים
ומי פנים שיבטיחו לך עור
פנים נקי נקי.
חלב הפנים מנקה את הפנים,
הצואר, ואת האזור הרגיש
סביב העיניים. הוא מסיר
ביעילות עקבות איפור
ומעניק לעור לחות וגמישות.
מי הפנים משלימים את
הניקוי ומרעננים את עור
הפנים.
להשלמת הטיפוח מציעה לך
צ'ויס תחליב לחות וקרם
מזין.
תכשירי הפנים של צ'ויס
מכילים קולאגן, אלסטין,
וויטמינים החיוניים לתפקוד
אופטימלי של העור, והם
מוצעים לך ב-3 סדרות
שונות: לעור יבש, לעור
נורמלי ולעור שמן.
את מוצרי צ'ויס ניתן להשיג
בחנויות המובחרות
ובחנויות שרות עצמי.

חלב פנים ומי פנים של צ'ויס

ORIS

ORIS COSMETICS LTD. (1983) אוריס קוסמטיקס בע"מ

משה משען

בארמון השייח של אבו־דאבי

משה משען עם ידידות: מתנה לריגן

„בחרנו בעבודתו של הצייר הישראלי משה משען כמתנת הוקרה לנשיא רונלד רייגן על כל מה הוא עושה לשיחרור ארצנו". זהו לשון הידיעה שפירסם העיתון „מיאמי הראלד" כציטוט מפיו של נשיא אירגון הבנקאים של ניקרגווה, רוברטו ארגואליו.

לפני שנים רבות למד משה משען הנדסת־מכונות ומימן את לימודיו כזמר במועדוני־לילה. תוך כדי עבודה כמהנדס, פתח מועדוני ביליארד בבאר־שבע, אחר־כך שני בתי־קפה, סטייקיה, אולם־חתונות. „כשהצלחתי בעסקים, נעשיתי מצנאט. ככל שתמכתי באמנים, הירגשתי את האמן שבתוכי. בעיקבות ההלם של מלחמת־יום־הכיפורים התחלתי לצייר", סיפר בשבוע שעבר משען, המעדיף לחיות וליצור בארץ, כעוד עבודותיו מוצגות במוזיאונים ובגלריות בעולם ואף תלויות בארמונו של השייח של אבו־דאבי.

בחודש שעבר היתה למשען תערוכה במיאמי יחד עם האמנית רחל גרא. ערב אחד הוזמנו שני האמנים הישראלים לארוחה לכבוד ראש ממשלת גרנדה, שבמהלכה הכירו את נשיא אירגון־הבנקאים של ניקרגווה רוברטו ארגואליו, ואת סגנו, ג'ון בוש (כנו של סגן נשיא ארה"ב, ג'ורג' בוש).

למחרת באו לראות את תערוכתם. בו־במקום, החליטו לבחור את אחת מיצירותיו של משען כמתנת אירגון־הבנקאים של ניקרגווה לנשיא רייגן.

קלואה וב

חוויה מסוממת

קלואה וב מגלמת את דמותה של גרופי אמריקנית מכורה לסמים בסרטו של אלכס קוקס „סיד ונגסי" היוצא בקרוב אל האקרנים בארץ. זהו תפקידה הראשון בקולנוע. ראשון וכבר ראשי. כדי להיזדהות עם דמותה של נגסי, חברתו בת ה־21 של סיד וישס מ„אקדחי הסקס", נכנסה קלואה לתוך מה שהיא מכנה „מצב חיים לגמרי אותנטי".

בזמן הצילומים יצאה ביוזמתה לחוות על בשרה את ההיתמכרות לסמים. היא לקחה לעצמה „יועץ לענייני סמים". אבל „היה קשה לקבוע איתו מפני שלא הגיע אף פעם בזמן. תמיד כמה שעות יותר מאוחר או פיתאום, דווקא מוקדם".

היא הזריקה לעצמה במזרק את החומר האותנטי. הכל כמו שצריך. לבשה בגדים מלוכלכים רווי סמים, ונרדמה עם כמויות של מייק־אפ על פניה.

„זו היתה חוויה נוראה. הזדעזעתי כשראיתי את עצמי למחרת, כל־כך מגעילה כבר בשעה 8.00 בבוקר. רק מזה אפשר להסיק את המסקנה המתבקשת לגבי סמים".

בעיקבות תפקידה ב„סיד ונגסי", קיבלה את התפקיד הבא שלה, במערבון שכל משתתפיו נשים ומבוסס על חמשת החטאים העיקריים על־פי הנצרות.

קלואה וב: מצב אותנטי (תצלום: קורי גרייבס, „אינטרביו")

שמואליק סגל

תרומה למירל'ה אפרת

משמאל לימין: שאול בסקינד, שמואליק סגל ועומרי ניצן, מול תמונת דינה קניג (אמה של ליה): בכי בתיאטרון

לאחר הצגה חגיגית של „מירל'ה אפרת", שנערכה בהבימה למען אירגון נעמת ולציון פתיחת אירועי החורף של נעמת תל־אביב, ניגשה לאה רבין אל שמואליק סגל ושאלה אם שיחק אי פעם בהצגה זו. שמואליק חשב וחשב והודה שאינו זוכר.

„שיחקתי לפחות במאה הצגות בהבימה. מי יכול לזכור? לפני זמן־מה עמדתי בפואיה והסתכלתי בתמונה מתוך 'הפיסיקאים' של דירנמאט. אמרתי בשקט: 'מעניין אם שיחקתי בהצגה הזו'. במיקרה עמדה לידי שושנה דואר. היא הסתובבה, נתנה לי מכה על היד ואמרה: 'תתבייש לך, איך אתה לא זוכר? הרי היית בעלי ב'הפיסיקאים'...'", סיפר סגל בקבלת־הפנים שערך קפה־תיאטרון הבימה.

במחשבה שנייה, הצליח להיזכר. „אה, בטח, הרי 'מירל'ה אפרת' היתה ההצגה הראשונה שהשתתפתי בה. הכל התחיל כשהייתי בן 12 ובאתי לתל־אביב לביקור אצל רופא. בערב הלכתי ל'הבימה' לראות את 'מירל'ה אפרת'. נורא התרגשתי. במיוחד בקטע ששלמן בא לבקש תרומה. אמרתי לעצמי בתמימות של ילד דתי: 'אם כולם כל־כך רשעים, אני אתרום למירל'ה'.

„בהפסקה ניגשתי מאחורי הקלעים, אבל נתן כספי לא נתן לי לעבור. חזרתי לאולם ובכיתי. תוך כדי בכי, נדרתי נדר שאשתתף בהצגה הזו ולו רק כדי לתרום כסף למירל'ה. שמונה שנים אחר־כך, ההצגה הראשונה שבה שיחקתי (כסטאטיסט), היתה מירל'ה אפרת".

ניק קיימן

דוגמן בלי מיכנסיים

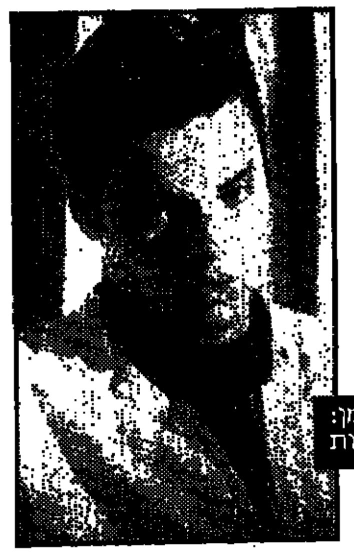
ניק קיימן: מדונה כמקדם מכירות

לשונות הרכילות של הפופ יודעות לספר שלמדונה יש רומן סמוי עם הזמר־דוגמן יפה־התואר ניק קיימן בן ה־24. ניק מכחיש. מדונה מספרת: „הרבה זמן ראיתי את הבחור היפהפה הזה במודעות־פירסומת במגאזינים. כשהופעתי באנגליה ראיתי אותו בלי מיכנסיים בפירסומת של לוי'ס. מייד הבחנתי שיש לו איכות של כוכב אמיתי".

„אז בדיוק טילפן אלי סיימון שטיין, בעל חברת־תקליטים גדולה, ושאל אם אני מוכנה לכתוב מוסיקה לניק. רק לכתוב? שאלתי. אני מוכנה גם ליותר מזה.

„יש לו שארם וכאריזמה ויש לו משהו בעיניים שנותן גם לי השראה", סיפרה מדונה שהתפעלה אף מקולו והחליטה להפיק את תקליטו „בכל פעם שאת שוברת את ליבי".

גם אם אין שם רומן (מדונה אמורה להיות נאמנה לבן־זוגה הקנאי שון פן), הרי שמבחינה עיסקית לא טעתה. התקליט היה ללהיט. מראהו המצודד של קיימן, דוגמן מוכר, הוא מקדם־מכירות בלתי מבוטל. מיליוני אזרחים בריטים מכירים את קיימן ממודעות־הפירסומת של לוי'ס ושל רשת המכבסות הגדולה, שבהן הוא נראה יושב בתחתוניו במכבסה, וממתין לג'ינס שלו שיתכבס במהירות הבזק במכונות המשוכללות.

אלכסנדר הוריה הרשקוביץ

אידיש של גוי

אלכסנדר הוריה: „הרשל'ה מאוסטרופולי" בתיאטרון אנטוורפן

תיאטרון הבימה בשיתוף בית־התפוצות מארגנים בימים אלה פסטיבל אידיש. המוסיקאי והפסנתרן אלכסנדר הוריה, ששב מסיבוב הופעות במערב־אירופה עם „הרשל'ה מאוסטרופולי" מצהיר: „אידיש היא לא רק שפה של יהודים".

„בגרמניה הופענו גם בפני גויים. היינו בטוחים שלא יבינו. להפתעתנו צחקו בדיוק בקטעים הנכונים. התפלאנו. אחרי ההצגה באו וסיפרו לנו שיש להם יהודי אחד שמלמד אידיש לגויים באותיות לטיניות. כל יום הוא מחליף אות לטינית באות עברית וכך הם גם לומדים את האלף־בית", סיפרו הוריה והשחקנית שרה פלדמן, כמעט ילידת הארץ שמעדיפה לשחק את הרשל'ה באידיש.

6 שבועות. 6 ארצות. 16 קהילות יהודיות. 12,000 ק"מ ברכב, השאר ב־8 אוניות. ההיענות לשפה האידית עולה וגוברת. מנהלת התיאטרון הלאומי של אנטוורפן באה לצפות ב„הרשל'ה מאוסטרופולי" שהגיע עם „תיאטרון הקומדיה מתל־אביב". למחרת חזרה והביאה איתה שמונה משחקניה. „רציתי שיראו מה זה הומור אידי", אמרה.

האם הבנתז „בוודאי", השיבה וחזרה בפלמית על הטקסט האידי כשהיא משרבבת בו מילים באידיש. „יש לנו הרבה מה ללמוד מכם".

מועדון ד"ר פישר

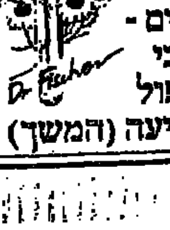

כינים - דרכי טיפול ומניעה (המשך)

כיצד למנוע כינמת?

רצוי לחפוף את הראש לפחות פעם אחת בשבוע במים חמים ושמפו, לסרק את השיער מספר פעמים ביום באופן יסודי כדי לפגוע בכינה, וע"י כך למנוע התפתחותה כי "כינה פגועה היא כינה מתה"!

בכדי להקל על הסירוק מומלץ להשתמש בקמיל מעצב שיער - תכשיר של ד"ר פישר לריכוך השיער המקל על הסירוק וע"י כך עוזר בסילוק כינים חדשות שעברות לשיער.

מה לעשות במקרה של נגיעות חוזרת בכינים?

אם הכינים חוזרות לאחר הטיפול, מומלץ לחזור על הטיפול ע"י תכשיר שונה והמבוסס על מרכיבים שונים, כי יתכן שהכינים פיתחו עמידות לתכשיר הראשון.

מונציד תמיסה-משמידה כינים וביצי כינים ביעילות. תכשיר זה מבוסס על קרבופוס.

•

פירציד שמפו - משמיד כינים תוך 10 דקות, מבוסס על פירטרין.

•

ריציד ספריי - מבוסס על פירטרין משמיד כינים תוך 10 דקות.

את כל התכשירים הנ"ל ניתן להשיג בבתי המרקחות ללא מרשם רופא.

הוראות שימוש מפורטות ראה עלון מצורף כפי שאושר ע"י משרד הבריאות.

הודעה לחברות המועדון:

• ניתן לקבל את עלון ההסברה לטיפול בכינים במועדון ד"ר פישר ת.ד. 17094 ת"א. מיקוד 61170.

Dr. Fischer

שלי גלעד

מלכת הקהילה

שלי גלעד, מלכת היופי של הקהילה היהודית בלוס־אנג'לס, הגיעה ארצה לביקור, כמתנת הקהילה. שלי, בלונדית גבוהת־קומה הנראית כאמריקנית לכל דבר, היא בתם של אנשי־עסקים ישראלים (ממשפחת ריבלין הותיקה), המתגוררים בארה"ב זה 25 שנים.

באחרונה החלה את דרכה במסלול הדוגמנות אבל „מה שאני הכי אוהבת זה כל מה שקשור ברפואה. אני לומדת ניהול מוסדות־רפואיים מתוך מטרה לעזור לחולים בצד הבירוקרטי שהוא קשה ומכביד", אומרת שלי, 21, השוהה עם אמה במלון הילטון תל־אביב. בינתיים כבר קיבלה הצעה להיות דוגמנית־הבית של שושנה בן־צור, שפתחה בשבוע שעבר חנות חדשה ברחוב דיזנגוף.

זה יהיה אולי פתח לחזרה לארץ. בינתיים זמנית. מי שעשה את הסיפתח הוא אחיה הבכור. ב־1980, בכנס השנתי של משפחת ריבלין בירושלים, החליט שמקומו בארץ. הוא חזר בתשובה (כיפה סרוגה), התיישב בארץ והקים משפחה. לשלי עדיין קשה להיפרד מרכיבה על סוסים, הרמת מישקולות ושאר תחביביה וידידיה שבלוס־אנג'לס.

שלי גלעד: אוהבת סוסים, מישקולות ו...רפואה

רישאר ברי

תשע נקישות בעץ

רישאר ברי: להיפתח עד הסוף

רישאר ברי, שתווי פניו החזקים נעים בין יופי לחיספוס, בין רוך לגסות, נחשב לאחד השחקנים המבטיחים של הקולנוע הצרפתי. בארץ הוא מוכר כשחקן שמשחק את עצמו בסרט „גבר ואשה, אחרי עשרים שנה". ברי, זמר שהוציא כבר שני אריכי־נגן, גם תרם את קולו לפס־קול החדש. בסרט זה סגר מעגל עם הכוכבת אנוק איימה, מעגל שאותו ישובו ויפתחו בוודאי בעתיד הקרוב.

אחרי 8 שנים של תפקידים ראשיים בקומדי־פראנסז, החליט ברי לעבור לקריירה קולנועית. בתפקידו הראשון הוא היה בנה של אנוק איימה בסרטו של אלי שוראקי „אהבתי הראשונה". בעיקבותיו באו „הקרנבל הגדול" ו„הסליחה הגדולה" של אלכסנדר ארקאדי, שם שיחק כאחד מצעירי המאפיה היהודית של פאריז.

„העבודה עם ללוש ואיימה היא חוויה. ללוש הוא אדם שאי־אפשר לעמוד בפניו. מוכרחים להיפתח עד הסוף. שניהם עובדים עם רגשות חזקים ונותנים דרור לתחושות הכי חבויות", סיפר ברי, 36, שוב לצידה של איימה, אמו בסרטו הראשון. עד תפקידו הבא אצל ללוש, החליט לחזור לאהבתו הראשונה: התיאטרון.

בימים אלה הוא משחק בתיאטרון פאריז תפקיד שנכתב במיוחד עבורו. „כדי לחיות אותו לקחתי מצד אחד שיעורי־נגינה בהרמוניקה ומצד שני, קורס אימון־גופני אצל קציני צבא אמריקניים. בשבילי כל ערב בתיאטרון צריך להיות מעניין. אני מגיע לתיאטרון באיחור ונוקש תשע פעמים בעץ של הדקורציה, כדי שלא אשתעמם".

אסתר ריבלין

הסרט פיתה חיילים

מימין לשמאל: אסתר ריבלין, נורית יגלום ואדית תאומים: הסתכלו עלי כמו על מטורפת

אסתר ריבלין היא לא רק מנהלת־ההסברה של בית־הספר הגבוה למדעי הטקסטיל והאופנה, שנקר. אומרים שהיא ה„אמא של שנקר". במסיבת תה־מינחה שיזמה ואירגנה אדית תאומים מאגודת־ידידות שנקר במטרה לאסוף כספים לבית־הספר, הקרינה אסתר סרטי־וידיאו מתצוגות אופנת סתיו־חורף פאריז־מילנו ולולה בר הסבירה ש„כיום אפשר ללבוש הכל: ממיני עד מאקסי. העיקר הצורה והגיזרה".

ביתה היפה וההרמוני של מעצבת־הפנים נורית יגלום, שימש רקע טוב לאיסוף התרומות. להרגעת הנשים המודאגות שלא כולן דקות־גיזרה, החליטה ריבלין להעלות זיכרונות מימיה הראשונים של המיכללה המבוקשת.

„אני עצמי לא מאמינה. שרק לפני 17 שנים, בינואר־פברואר 1970, הלכתי לגייס סטודנטים לשנקר בבסיסי צה"ל", סיפרה אסתר, הכוח המניע את שנקר מראשית דרכו. „הכנתי סרט־תעמולה כדי לפתות חיילים להירשם. הסתכלו עלי כמו על מטורפת. אופנה וטקסטיל נחשבו אז לא רציניים. אפילו מנהל ייבאנו מחו"ל.

„פעולת השיכנוע היתה קשה מאוד. היו שואלים אותי: 'למה את חושבת שאני צריך ללכת ללמוד שלוש שנים בבית־ספר לא מוכר?' בקושי צדתי את התלמידים הראשונים.

„כיום הגענו למצב שיש עשרה מועמדים על כל מקום במגמות אופנה וטקסטיל וארבעה בניהול־תעשייתי".

אריק סגל

הפולנים של כרם התימנים

אריק סגל: קורי־עכביש במרתף־היין

אחר נולד עם נעל ביד, אחר עם בקבוק־משקה ביד והוא לא שיכור. „בעצם, נולדתי בתוך חבית", אומר אריק, אחד מ־15 בני משפחת סגל העובדים כולם בעסק המישפחתי „יינות אשקלון", בפתיחת החודש ההונגרי במלון „דן פנורמה" בתל־אביב.

משפחת סגל חוגגת 200 שנה לפעילותה בענף. סב סבם יסד מיפעל לכוהל ברוסיה ב־1787. בשנות ה־20' עלו ארצה ניניו והקימו מיפעל לכוהל בשרונה עם סניף בכרם־התימנים, שם התגוררו. בשנות ה־50' חנכו את „יינות אשקלון". הם נקראו „הפולנים של הכרם", וממשיכים לנהל עסקים בינלאומיים ממשרדיהם שבכרם.

אריק סגל, דור שביעי ליינות, פנה ללימודי מדעי־הרוח ועבר כמדריך־טיולים. החיידק האלכוהולי לא הניח לו. עד מהרה הצטרף למישפחה. כיום הוא מנהל־השיווק של יינות אשקלון ושל מיפעלי־שיכר צרפתיים שאותם הוא מייצג בארץ (קוניאק קאמו ויינות הברון פיליפ דה־רוטשילד).

„הביקור בטירות עושי־היין בצרפת, היא חווייה מרשימה. מישפחות עוסקות בכך מאות שנים. בשאטו דה־קוניאק ליד בורדו, שומרים חבית של 50 ליטר מכל שנה. כדי לראות את החביות צריך לרדת למרתף עמוק, מיסתורי, כמו בסרטים. מקבלים לפיד ומתחילים לדשדש במדרגות חשוכות שלוש קומות למטה, עד שמגיעים לאולם אפל מכוסה קורי־עכביש".

אצל מישפחת סגל בת"א, גם אחרי שבעה דורות בענף, אין קורי־עכביש.

ג'ק אייזנר וג'ואני שוורצמן

אהבה בסיבוב שני

ג'ק אייזנר ג'ואני שוורצמן ומלכה רוזנשטיין: נוגעים ללב

ג'ק אייזנר, מחבר הספר „הניצול" (מחזה על־פיו הוצג בתיאטרון חיפה), הגיע ארצה זו הפעם ה־74 (!). הפעם נראית לצידו (בין סעודה הודית ב„סנדרגורי" לסינית ב„מקאו"), יפהפיה בלונדית תכולת־עיניים, ג'ואני שוורצמן.

לאחר פירסום ספרו „הניצול", נהג אייזנר (ניצול שואה שהיה לאיש־עסקים מצליח באמריקה), להרצות ברחבי ארה"ב על הספר ועל השואה. בניו־יורק שמע בהתרגשות את זימרתה של ג'ואני, בתו של חזן ידוע בפילדלפיה, והציע לה ללוות אותו בשירים באידיש מבית־אבא. תוך כדי מסעות נקשרה אהבה בין הסופר לזמרת הצעירה ממנו ב־30 שנה. ג'ק, גרוש ואב לילדים בוגרים, היסס. ג'ואני הכירה גבר צעיר ונישאה לו. הקשר עם ג'ק נותק, לצערה.

באחרונה נפרדה מבעלה. באקראי פגשה שוב בג'ק ואהבה מחודשת שבה לפרוח בין השניים. ג'ואני החליטה להתגרש. באפריל תתקיים בארץ הקרנת־הבכורה של הסרט „הניצול". ג'ק מתעתד לחזור עם ג'ואני שתשיר שוב אותם שירים נוגעים ללב מבית־אבא, כמו לפני שבע שנים, בסיבוב הראשון של אהבתם.

אסתי רוצה להתחתן

אסתי. אקדמאית, 37, נאה, מסודרת, רווקה • החליטה לפרסם מודעת היכרות בעיתון כלכלי • הצעד הזה, הוא חלק מגל האקטיביות, שתקף אותה לאחרונה • גלים כאלה אצל רווקות, הולכים ובאים • עשר שנים, נמצאת במצב מוגדר: שאיפה לנישואין • לא מחמיצה מסיבות, דואגת להעביר את מיספר הטלפון שלה • בחיי היום־יום ממשיכה לתכנן תוכניות של חיים לבד: נסיעות לחו"ל, תארים אקדמיים • כמצב קיומי עתידי, לא מעלה בדעתה, שזהו זה

מאת עמליה ארגמן־ברנע

תצלום: שלום בר־טל

אסתי מ. – ללדת ילד מחוץ לנישואין, זה כמו לנסוע לנופים מרהיבים – לבד.

אסתי מ. יודעת שסטאטוס אינו ערובה לאושר. בכל זאת היא רוצה מאוד להתחתן.

שמה המלא של אסתי יישאר שמור במערכת, לא מפני שהיא מתחבאה. אלא בגלל שבעיר אלימה, בתורת שגרה לבד, לא מנדבת גישה ישירה לביתה, עפ"י מדריך הטלפון.

רווקה תל־אביבית, משכילה מאוד, אינטיליגנטית מאוד, מבוססת כלכלית ומעורבת חברתית. „פעם", היא אומרת, „חשבתי ששום דבר לא שווה, בגלל שאני רווקה. היום זה לא כך". הרצון הזה לא פטאליסטי. ריאלי. באותה מידה היא איננה רווקה אומללה. היא רווקה אקטיבית.

לפני מיספר שבועות קמה ועשתה מעשה. פירסמה מודעה, שלושה על ארבעה אינטשים, בעיתון הכספים והכלכלה „גלובס". במודעה נכתב בזו הלשון:

„לא שוחחנו, איננו מכירים, ועדיין לא נפגשנו.
מטיל מעוניין?
אקדמאית, רווקה, בת 37, גבוהה ונאה, עם לב, תבונה, הומור ושמחת חיים - לקשר רציני בלבד, עם הדומה בתבונות".

השיקולים לפרסם ב„גלובס" נבעו בעיקר מהרצון לפרסם בכתב־עת המיועד לקהל יעד מסויים מאוד, הקורא למשל את „מוניטין" „גלובס" ו„כספים". מוניטין שיוצא אחת לחודש, ירד מהפרק. היא התייעצה. „בפתיחות רבה", היא מציינת, עם אנשי מחלקת־המודעות. אמרה בדיוק למה היא מתכוונת. בחורה אנונימית מעברו השני של הקו (אולי גם רווקה?) הסבירה לה כי „גלובס" מגיע אל המנויים הביתה. הגבר יקבל איפוא את העיתון לביתו בחמש אחר־הצהריים, ויש להניח שיפתח אותו כשהוא יושב בתוך כורסה נוחה. יהיה לו זמן, הוא לא יהיה בלחץ.

אסתי ניסחה מודעה. המודעה הזו, כך הניחה, תעשה מסלול אחר מן המודעות המקובלות בטורי השידוכים, בעיתונים השונים. המודעה אכן הופיעה, בין הצעות לקניית מיגרש בחצי מיליון דולר, לבין הצעה להשקיע במיפעל יוקרתי משגשג. הכל רציני, מכובד, בגדול. לא בכמות כמו באיכות. כך גם ההצעה לבוא ולהיות בעל לאסתי.

פעם, לפני כמה שנים, היא נזכרת, ניסתה את מודעות השידוכים המקובלות. היא לא ידעה שהמודעות הללו מזמינות, למשל ובין השאר, גם פרוורטים. כתבה בפירוש נישואין. „זה לא הפריע גם לנשים לשלוח לי מיכתבי תשובה", היא מחייכת.

כמעט תמיד תמצא אותה בנעליים שטוחות, בגלל הגובה (1.76 מטר). בת 37. אשה גדולה, נאה, בשלה. שיער בפסים. כמה קמטי הבעה סימטריים לרוחב הפה. לא מעשנת. לא מטופחת מאוד, אבל מקדישה תשומת־לב לחיצוניות. כל עת הראיון לא הסירה את המשקפי־שמש. אחר־כך, בדירתה החמימה בגבעתיים, היא תכבד אותנו בעוגות שעשתה אמה, תפשיר לאט לאט מול המצלמות. הרבה עציצים בדירה. מערכת סטריאו חדשה ומוסיקה קלאסית בצוהרי היום. בכוננית הספרים אפשר למצוא את „מעברים" של גיל שיהי, לצד כל ספרי השירים של יהודה אטלס. כוננית שלמה לחוברות של „נשיונל ג'יאוגרפיק". מתה על טיולים.

הצעד הזה, המודעה בעיתון, היא מסבירה, הוא תוצאה של „גל אקטיביות" שתקף אותה לאחרונה. גלים כאלה אצל רווקות, הולכים ובאים. עשר שנים בערך, מאז גיל 28, היא נמצאת במצב קיומי מוגדר: שאיפה לנישואין.

גל האקטיביות עובר גם בחזיתות אחרות. עכשיו, למשל, היא בתקופה שלא מחמיצה מסיבות. בתקופה הזו היא גם יכולה בקלות לקחת מיספר טלפון ממי שפגשה במסיבה, ומשום־מה עזב מבלי לקחת טלפון, למרות שהיו סימנים. אבל גם עכשיו לא תשב לבד בפאב. רק אם היא מכירה את בעל הפאב ומדי פעם הוא זורק לה מלה.

אחרי התקופה האקטיבית עלולה לבוא תקופה של עייפות. לפי הניסיון, היא בטח תגיע מתי שהוא. כשבאה עייפות, זו עייפות מהכל. למי יש אז כוח להתחיל את כל הסיפור מהתחלה. למי יש כוח לחשוב, איך לעשות את זה אחרת הפעם, בשביל עצמה, בשביל לא להשתגע. אבל, בינתיים, היא אקטיבית ופתוחה. להמון דברים. גם רשימה זו, תרומתה של אסתי לשירטוט דיוקן של הרווקה הישראלית החיה במעגלים, תיזקף כנראה בביוגרפיה שלה לפרק האקטיביות.

יש לה מישרה מכובדת באחד מבתי־החולים הגדולים בארץ. שם היא מאחדת את תחומי הלימוד שלה, חינוך וסוציולוגיה, בניהול שירות חינוך לבריאות. היא עורכת וכותבת חוברות־הסברה לחולים לקראת ניתוח, עורכת מחקרים ותצפיות על הקשרים בין רופאים וחולים ואת עבודת המאסטר שלה בחינוך, הקדישה לנושא דימוי עצמי וחרדה של ילדים חולים.

גם עכשיו היא מלמדת ולומדת. מאז ומתמיד לא הפסיקה להיות תלמידה. לימודים מושכים אותה. עכשיו היא בדרך למאסטר שני. היא מעבירה גם שני קורסים באוניברסיטה, ובשעות הפנאי משחקת טניס. מארחת הרבה. כן, גם זוגות נשואים. יש לה הרבה חברים נשואים, ששמעו ממנה לא פעם ולא פעמיים את המישפט: „למה לא אצלי. מה, לי אין בית?"

אסתי אומרת שנדמה לה, שאינה מקרינה רווקות. להקרין רווקות פירושו להיות מרירה, אפופה במין ריכרוך מתמיד שמעביר לאנשים מסר ראשוני מאוד מסויים. באחד הכינוסים הרפואיים האחרונים יצאה עם אחד הרופאים לארוחה. הרופא שמכיר אותה לא שנה ולא שנתיים, נדהם לגלות שהיא רווקה. „כשריכלנו עליך במחלקה, הוא אמר, אמרנו שלא רק שאת נשואה, אלא שאת נשואה טוב. תמיד יש לך מצב־רוח טוב, מין נינוחות". את המידע הזה היא סיווגה בהחלט כניצחון. יחד עם זאת, היום, היא תיהנה מהמחמאה אבל לא תיתן לאנשים לחיות עם האינפורמציה המוטעית. יותר ויותר, היא תגיד, „אני מוכרת את העובדה שאני רווקה".

על המודעה ב„גלובס" ענו שני גברים. שניהם, אפשר לומר, פגיעה בול בעניין הרמה. משכילים, נחמדים, מבוססים. אנשי־עסקים. שניהם הבהירו בדרך זו או אחרת, שנענו לדחף מסוים. במילים אחרות: לא התכוונו, אולי, מראש לענות על מודעה כזו. בתחילת ההכרה יש כאן איזשהו מסר שמשיק למעגל שלה. גם היא עצמה, הרי אולי לא היתה, בכל זמן, בכל מצב, מפרסמת מודעה כזו..

שני הגברים מסתבר, לא היו פנויים. לא שהיו נשואים, אלא פשוט לא בעניין של לבנות קשר ארוך־טווח רציני. אחד גרוש ועסוק באינטנסיביות בבניית קריירה. האחר קשור עדיין ריגשית עם אשה, בלי אהבה גדולה, אבל עם נוחות. לשניהם לא בוער כלום. מי שנעול על קשר שתמציתו לקום בבוקר ביחד, לא מתפשר על תחליפים. היא אמרה, איפוא, תודה על הערב הנחמד, אולי עוד באותו לילה, אולי רק בבוקר שלמוחרת, וסגרה עניין.

מסיבות פראקטיות גם גברים נשואים הם היום מחוץ לתחום. כמו כל רווקה ישראלית מצויה, היא כבר היתה גם בסרט הזה. שנים התלבטה בשאלה, „איך זה ששם, אצלם בבית, עם האשה, כל־כך גרוע, וכאן אצלנו ביחד, כל־כך טוב? ואיך זה שבן־אדם לא רוצה להחליף את הרע בטוב?" הקשרים עם הגברים הנשואים נשענו תמיד על סוגי הסכרים. נמאס לה.

בהגדרות קטנות היא מסגירה את הכמיהה לנישואין: לבוא הביתה ולא לפתוח מיד את הרדיו, כדי שיהיה עוד קול בבית. או את הטלוויזיה, כדי שתהיה עוד דמות בסביבה. למצוא בית בנשמה של מישהו, שלמישהו יהיה את הבית שלו בנשמה שלך. היא יודעת שבנישואין לא הכל וורוד, אבל זה צבע אחר. יש דברים טובים ברווקות. היו ויש לה כאלה. אבל נדמה שמיצתה אותם. היום היא מוכנה „להחליף את הטוב של הרווקות בטוב של הנישואין".

כן. שאלת ילד מחוץ לנישואין עלתה על הפרק. וודאי שעלתה. עוד מעגל שנפתח והיא נעה במסלולו, עד שנסגר. מבחינתה, היא אומרת, העניין סגור. „יש נשים שעושות את זה בגלל צורך אגואיסטי. אני, בגלל צורך אגואיסטי, לא אעשה את זה. הבנתי שלגדל ילד לבד, זה בשבילי כמו לנסוע לנופים מרהיבים, בלי שיהיה לידך מישהו שאפשר לומר לו את, איזה יופי. תיחקרתי חברות. קיבלתי חיזוקים לכך, שילד זה תוצאה של קשר טוב עם בנזוג, שמתחשק לך בין שאר הדברים שאת עושה איתו, לעשות גם ילד. לי זה לא שווה. יכול להיות, מהרהרת אסתי, יכול להיות שאני לא לחוצה מספיק. האמת היא, שאני לא עומדת עדיין על קו הסיום. אפשר לומר שאני קצת לפני. בקטר שלפני־האחרון ברכבת. לפני עוד כמה שנות פידיון טרבות. מי יודע. יתכן שבעוד שנתיים־שלוש העניין הזה של לעשות ילד לבד, ייראה אחרת. ליבי אומר לי שלא".

ומה הוא אומר לה באשר לעתיד? רוב הזמן היא אופטימית. „קשה לי, מצד אחד לשרטט סצנריו שלי לבד. זה מוזר", היא חושבת בקול רם, „בחיי היום־יום אני ממשיכה לתכנן תוכניות. כן, מהיום למחר וכן לבד. דוקטוראט בחו"ל, יעדים לטיולים. כשאני מפרקת את זה לגורמים, אני כן רואה את עצמי לבד. אבל כמצב קיומי עתידי, אני לא מעלה בדעתי שזהו זה. כלומר, לא יהיה".

מעבר לדברים יש לה את האמונות הפרטיות שלה. מצב הכוכבים, למשל, במפה האסטרולוגית, נבדק על־ידי אסתי בהקשר לחורש זה. על־פיו ועל־פי בקשתה, נקבע מועד פירסומה של רשימה זו. כך קלענו בול, במיקרה, גם ליומולדת. התחזית, אם כך, נכון לעכשיו – היא בזווית חיובית.

ניחוח חציר

מאת עדנה איס
צילם: שלום בר־טל

בעשר בבוקר נזכר עמי גיא, כי שכח להאכיל את הסו־סים. יצא מן המירפסת הא־חורית של הקרוואן אל החצר האחורית, אל ערימות החציר הגבוהות שליד האורוות, ובקילשון הגיש את העשב המצהיב לשלושת הסוסים הרעבים. אוריאל בן ה־4 דידה בעיקבות אבא. חפן מנת חציר בידיו הקטנות, ונתן לסוסה הלבנה. מאחורי־הם, דלי גדול בידיו, רץ נתנאל הג'ינג'י, בן שנתיים וחצי. איילת גיא נעלמה בפתחו של הקרוואן הלבן, הער־מר סמוך לאורוות. אולי עובדות המ־תפרה שלה זקוקות לעזרתה.

קירקור תרנגולות חד חותך מדי פעם את השקט. מעל החצר הרחבה פרושים ככיפה שמים בכחול־עמוק. קו הרקיע, 360 מעלות סביב, ריק מבתים. שורת קני־סוף מאחורי האורווה תוחמת מטע אבוקדו אינסופי. מימין ומשמאל מרחבי עשב ירוק, מוכתמים בראשי סביונים. מחר, כשיבוא הגשם, יהיה כאן בטח הרבה בוץ טובעני.

אילו ניסה יזם חרוץ למכור בגן־העדן הזה וילות לזוגות צעירים, יכול היה בהחלט להשתמש בסיסמת ה„חמש דקות מ...". אלא שנקודת המוצא שלו למדידת המרחק לא היתה יישוב שכונת־אל על גבעה בשומרון. חמש דקות נסיעה מהבית יביאו את עמי ואי־ילת למרכז רמת־השרון, ובכיוון ההי־פוך לרמת־אביב או לצהלה. מישפחת גיא יושבת על מישבצת־קרקע שהיתה יכולה להיות – ואולי עוד תהיה – אחת היקרות במדינה, ליד אחד הכבי־שים הכי פקוקים בארץ: שכונת נווה־גן. כמה מאות דונם של כפר, ומנקו־דת־מבט אחרת – שממה עירונית. מכל עבריה מוקפת השכונה שטחים תל־אביביים. מצפון בית־הקברות קריית־שאול, ומדרום נאות־אפקה וצומת „הפיל". נווה־גן עצמה שייכת מוניציפ־לית לרמת־השרון, המסרבת זה שנים לפתח את השלוחה־מובלעת הרחוקה הזו שלה; להקים בה בית־ספר, לסלול כבישים או להעביר קווי־מים וביוב.

איילת (31) ועמי (39) ראו פינות־חמד רבות בעולם לפני שנחתו פה. היא היתה דיילת־אוויר, הוא טייס. הת־חככו בזוהר, נגעו בכסף, היו יכולים להתפתות להם – אך התרחקו. אנשים אמיתיים, בלי „שואו". היא – אולי בג־לל הבית המיוחד שבו גדלה. הוא – אולי בגלל תקופת השבי המסוייטת שעבר בסוריה, במילחמת יום כיפור.

אנחנו יושבים בפינת הכניסה של בית הקרוואן שלהם. ממול מיטבח־עץ כפרי, שדלפק מפריד בינו לבין הסלון. משמאל, בחדרי הילדים, שקועים אוריאל ונתנאל הקטנים במישחקי הרכי־בה, ילדים עצמאיים. איילת עוזבת לש־עה קלה את המתפרה וחנות הבדים הסמוכים לבית. שטף הדיבור שלה סו־חף, פאמיליארי בדיוק במידה הנכונה, אפילו אותם ביטויים שהדף איננו סובל, מפיה נשמעים נחמד. הופעתה החיצו־נית משדרת תינוקיות. רזה, שיער חום יורד בגלים לשני צידי פניה. לרגליה גרביונים כחולים מצמר, ונעלי־התעמ־לות לבנות. את החצאית האדומה הצ־רה והארוכה, ואת הטוניקה הכחולה המסוגננת היורדת כמעט עד הברכיים, תפרה בעצמה.

סביבה איכותית, היא אומרת ומ־תכוונת לנווה־גן. „בכל מקום רחוק כל כך, בן־אדם צריך מרחב. בית פרטי עם גינה יכולנו למצוא גם בשכונות שמס־ביב, אבל שם היינו מוצאים גם את תסמונת הנובורישיות והסנוביזם. אפי־לו במושבים בונים כיום בריכות־שחייה מפוארות. כאן הילדים שלי לא חיים בתחרות עם בן השכן. כל הקיץ הם מתרוצצים עירומים בחוץ". כפר אבסו־לוטי, על הטוב והרע שבו. ויש, כמובן, גם מיגרעות. בשכונה גרות בסה"כ 20 מישפחות, בתיפזורת. כשעמי בחו"ל איילת לבדה. צמודה לרכב, וכשהוא במוסך היא קבורה. יש כאן רק ילד אחד נוסף, תינוק, ואין אף חנות.

עמי ואיילת הכירו ב„ארקיע". עמי הגיע מחיל־האוויר, שם היה טייס סקיי־הוק. איילת הגיעה בחיפוש אחר חלטו־רה. אחרי השיחרור למדה שנה אמנות באוניברסיטה, ועזבה לטובת עיצוב תעשייתי במכון הטכנולוגי בחולון. למימון הלימודים, חשבה, תהיה דיילת של סופי שבוע וחופשות. אבל הדברים התגלגלו אחרת.

איילת, ישירה וכנה: „הייתי בת 22, עם משכורת פנטאסטית וכרטיסים חופשי בעולם. כשהייתי מגיעה לאוני־ברסיטה עם סמרטוטי המדים, כולם היו נפעמים. קשה לתאר מה המיקצוע הזה עושה לאנשים. אחרי שנתיים של עי־צוב, עשיתי לי חשבון נאיבי, שאפסיק קצת את הלימודים ואתמסר לעבודה. בגיל צעיר כזה לא עומדים בפיתוי".

ללימודים היא לא חזרה. חמש שנים התעופפה באוויר. גרה בדירה שכורה ברמת־אביב, אבל בלי מסיבות יום שישי, בלי חיי חברה וזוהרים, מחוץ לקליקת הדיילות. חלפו שנים עד שמצאה את האיש שלה. הם עבדו זה לצד זו תקופה ממושכת, עד שפתאום נדלק רומן. היא בת 27, והוא בשבע שנים מבוגר ממנה. התאהבו, והחליטו שהם רוצים ילד. רק כשהייתה איילת בהריון מתקדם החליטו שהם רוצים גם להתחתן.

עמי רכש קרוואן ממפוני א־טור, והעמיד אותו במיגרש גדול שקנה עם חברים בשכונת נווה־גן. כאן, בשכונה הזו, נולד הוא ונולדה גם אמו. הסבא של עמי, יוסף פנחסי, עזב ב־1927 את ת"א, ועם קומץ צעירים יצא לגאול את השממה, איי־שם בקריית־שאול. החלו־צים ידעו זמנים קשים, סבלו חרפת רעב. במאורעות 36' נרצחה בשכונה אחות אמו של עמי. למרות הכל נצמדו המתיישבים לקרקע, וניסו להוציא ממ־נה מחייתם. כעבור שנים טפחה המצי־אות על פניהם. ועדה ממשלתית שסי־ווגה בשנות ה־60' את קרקעות המדינה, קבעה שהם גרים בשטח חקל־אי, זאת למרות שהחקלאות בנווה־גן התחסלה לחלוטין. פירוש הדבר היה, שבניהם ונכדיהם של המתיישבים לא רשאים להקים בתיהם סמוך להם, במי־גרשים שבבעלותם בשכונה. רמת־שרון לא השקיעה, כאמור, אגורה בפיתוח המקום, וכך נותרו הורים זקנים רבים במקום בו אין תחבורה ציבורית, תאו־רת רחוב, ביוב ומים, ואילו בניהם נפו־צו לכל עבר.

זה עשרים שנה מנהלים בני השכו־נה מאבק מישפטי עיקש כדי לאפשר בנייה במקום. עמי גיא היה היחיד שהע־יז להתיישב בנווה־גן, לא הרחק מהו־ריו המבוגרים. בית אסור היה לו לב־נות, לכן הציב קראוון, שאליו הביא לפני חמש שנים את כלתו הצעירה.

אולם חודש לפני החתונה השתבשו במקצת תוכניותיו של הזוג. עמי פוטר לפתע מחברת „ארקיע" שנרכשה על־ידי „כנף" לאחר שסירב, עם תשעה טייסים נוספים, לחתום על חוזה אישי. כשנולד אוריאל, לפני ארבע שנים, היה עמי מובטל, ובאופן טבעי – כך הוא – חזרה איילת בתום חופשת הלי־דה אל המטוסים, בעוד הוא מטפל בתינוק. שנתיים וחצי ישב בבית וטיפל באוריאל, אליו הצטרף עד מהרה אחיו נתנאל.

„המישפחה לא הבינה מה קורה לי", אומר עמי. „אחרי טייסת הקרב ו־11 שנים בארקיע, פתאום מחליף חיתולים כל היום. החברים צחקו. אבל לי אין תסביכים בעניין, אני מוכן לחזור לת־קופה הנהדרת הזו". איילת צוחקת, מנפצת את אשליית הפמיניזם: „לא בא בחשבון. את יודעת כמה קפה הייתי צריכה להכין כל יום? חוץ מזה זו היתה נפילה כלכלית. התרגלנו לחיות בלי חשבון, ופתאום לא יצאנו מהאוברדרא־פט".

בין חיתול לבקבוק חזר עמי לאהבה ישנה – גידול סוסים. מאחורי הבית בנה אורווה, ועוד אחת. התחיל מסוס אחד, והגיע לשבעה, חלקם של חברים. לקראת הצטרפותו של נתנאל למישפ־חה רכש קראוון נוסף, שהוצמד לקודם – ובו חזרה גם איילת לאהבה ישנה שלה, לתפירה. לכבוד יום הולדתו ה־35 של עמי תפרה לו שכפ"ץ שהפך ללהיט. חברים ובני מישפחה עמדו בתור ליד מכונת התפירה שלה. חברו־תיה הדיילות הזמינו 80 מעילים תוך חודש.

מגיל 12 היא תופרת. לא היו אז חוגים לילדים יצירתיים. היא התמחתה בגיזרות של ה„בורדה", שהיו אז חידוש בארץ, ובגיל 16 זכתה במקום הראשון באיזור ת"א בתחרות תפירה מטעם העתון. כל הכיתה שלה הסתובבה בחולצות רומניות רקומות מעשה ידיה.

כשתפרה, היה בית הוריה מתמלא בדים, סיכות וחוטים, אבל במשפחת ספיבק זה לא הפריע לאיש. אבא, יוסף ספיבק, מחנך מוסיקלי, הוא מחברם של שירים מוכרים כמו „קלו קלו רג־ליים", „ניגונו של יוסי", „מה נאוו", שלהם חיברה האם רעיה ריקודי־עם. „גדלתי בבית ספונטאני, מאוד יצירתי ונונקונפורמיסטי", אומרת איילת. „חו־קים שעובדים בכל מישפחה אחרת לא קיימים אצלנו. מה שנחשב אצל אחרים חצוף, אצלנו הוא נורמטיבי". כשהאחות של איילת רצה לצייר, הפך הבית לס־טודיו. כשהאבא רצה להקליט – הפך הסלון לאולפן. עמי עדיין זוכר היטב את הזעזוע שחש במיפגש הראשון שלו עם בית ספיבק היצירתי, אבל יכול להיות שהוא מבין שמבית אחר היתה יוצאת גם איילת אחרת.

הרעיון להפוך את תחביב התפירה לעסק עלה אחרי הולדת נתנאל, כשא־יילת פרשה מארקיע. היא החלה בתי־קונים קטנים בבית, עד שזכתה במיכרז לתפירת מדי ההגשה לדיילות ארקיע. עמי ישב גם שעות וגזר והכין כיסים, ואיילת תפרה ותפרה עד תשוש. עכשיו היא מנהלת מתפרה פעילה, שבה שלוש עובדות, בקראוון הסמוך לבית. מתפרה מסוג אחר. הלקוחות, צעירות וצעירות־פחות מהפרברים העירוניים הסמוכים, חוצות במכוניותיהן את שביל העפר המוביל לבית גיא, וחונות בלב שדה מוריק. האווירה חופשית. לא במיקרה מתעקשת איילת לקרוא „מתפרה", מה שברמת־השרון היו בוודאי מכנים „המרכז לעיצוב בגדים". אם צריך להמתין לסיום תפירת המכפלת, נכנסות הקליינטיות לבית, שותות קפה, מעיינות על הדשא שבחזית הבית, בז'ורנלים האחרונים שהביאו לאיילת מחו"ל ידידות דיילות.

איילת גיא. ידידים ובני משפחה עמדו בתור ליד מכונת התפירה שלה, הזמינו 80 מעילים תוך חודש

חמש דקות מרמת־השרון, גרים עמי ואילת גיא וילדיהם בשני קראוונים. מגדלים סוסים, מאכילים אותם חציר. נווה־גן, כפר • שניהם היו פעם בעסקי־אוויר: הוא טייס, היא דיילת • היצירתיות שלה באה לידי ביטוי במה שהיא קוראת „מתפרה" • אחרים קוראים לזה, מרכז לעיצוב הבגד • מועצת רמת־השרון מייעדת את השטח לתעשייה. קרקע יקרה • „רק שהילדים יספיקו לגדול כאן", הם מקווים.

איילת ועמי גיא, עם שני ילדיהם, בחצר המשק שלהם. כאן הילדים לא חיים בתחרות עם בן השכן.

איילת מתייחסת לתפירה בגישה מתימטית. מייעצת לנשים איך להר־כיב מערכות לבוש גמישות, כך שלכל חצאית, לדוגמה, יהיו בארון שתי חול־צות תואמות. לצורך בניית המערכות, וכדי שהלקוחות לא יכתתו מכוניותיהן העירה, פתחה גם חנות בדים, מצויידת בבדים תואמים להרכבת סטים. דיאולן לופט לא תמצאו כאן, אלא בדים אופנ־תיים לא המוניים. איילת מתרוצצת אצל יבואנים, מחפשת גלילי־בד בוד־דים שאין לכולם. מחירי הבדים – בר־מה של נחלת־בנימין.

בסיגנון הישיר שלה תאמר איילת לגברת מאפקה, שהסריג שקנתה אינו מתאים לגיזרתה הלא־דקיקה, ותמליץ על בד וגיזרה הולמים. תופרות מקב־לות אצלה שירותי גזירה, ויכולות לג־שת לבדים, למשש, להתאים. תפירת חצאית עולה 60 שקל עם ביטנה, ובל־ייזר – 160 שקל כולל הבד. בשנה שעברה תפרה איילת את המסכים לתיאטרון הבובות בפארק הירקון, ומ־סך ענק לאודיטוריום בבית רני. פרוי־קט נוסף: תילבושות למלצריות בק־פה־מוצרט בכפר־סבא. עמי, אגב, הוא האחראי הבלעדי להפעלת מכונת הלולאות הגדולה, ועל כל הקילקולים במכונות.

פעם גמאו עמי ואיילת אלפי ק"מ ביום. טסו בקווים בינלאומיים. היום נעה איילת רוב הזמן ברדיוס של עש־רה מטרים; בית מתפרה ולהיפך. כשה־מחנק גובר – קורה – היא קופצת לק־ניון הסמוך. בשבתות הומה הדשא שלהם חברים. בפריזר יש תמיד פיתות וחומוס, גם לארוחת־צהריים ל־20 איש. כשהם יוצאים בערב, הם בוחרים בד־רך־כלל בקולנוע. איילת: „רק סרטים קלילים. לא מפספסים קומדיה. מאז השבי, עמי רוצה לצחוק כשהוא יוצא. אני מבינה ומוותרת".

עמי מחייך. מתקשה להאיר תופ־עות אחרות ביומיום שלו באור הסיוט ההוא. קל לו יותר לשלוף מהאלבום דאז מיכתב: התחייבות שכתב אחיו חרות לבנו התינוק איתי, חמישה חוד־שים אחרי נפילת הסקייהוק של עמי מעל סוריה, ביום השישי למלחמת יום כיפור. „בן", כתוב שם, „ברשימת השבויים שיביא הנרי קיסינג'ר מדמשק צריך להיות שמו של דודך עמירם. איננו יודעים עליו דבר, חוץ מזה שק־סדתו נמצאה. קראנו לך ע"ש שר הצ־בא של דוד המלך, אות לקשר שלנו להסטוריה היהודית... אם לא יהיה שמו ברשימה, הופך הקשר שלנו למולדת לקשר־דם. לעמירם אין בנים, או הח־לטתי שאתה תישא את שמו".

השבי של עמי נמשך שלושה חוד־שים ארוכים נוספים אחרי זה. בראיון ל„הארץ", לפני שלוש שנים, סיפר עמי סיפור קשה. הוא צנח בשטח אויב ללא הכרה, פצוע קשה ברגל. הכיר את הא־כזריות הסורית מקרוב. עבר עינויי־תו־פת, מכות־חשמל באיברי המין ובאוזני־ים, ייחל למות. חודשים שכב לבדו בתא, בטוח שרגלו נרקבת, מסביבו צר־חות אימים של טייסים מעונים.

ההתאוששות היתה מהירה. עמי נו־תח ברגל, הלך ללמוד באוניברסיטה, ושב לטוס ב„ארקיע". ממפקדיו בחיל־האוויר ביקש להוריד אותו ממטוסי הקרב. לא מסוגל להיות חשוף שוב לחוויה דומה. היום עמי משמש איש־מ־כירות בחברת מיטענים, יושב קרוב לאדמה, לאדמה שלו, איש של בית. הקים לו פינה שנראית כמו גלויה מצו־יירת, גר בעיר וחי בכפר.

חבל רק שעל הנווה של מישפחת גיא הוטל באחרונה צל. מועצת רמת־השרון, אשר אינה מעוניינת לאשר בנווה־גן פיתוחה של שכונת מגורים, מתכוונת לייעד את שטח השכונה לתעשייה. שיקולים כלכליים נטולי רומאנטיקה, שתושבי המקום ינסו להיאבק בהם. במיקרה כזה, אומרת איילת, נארוז את הפקלאות. רק שהיל־דים יספיקו לגדול בגן־העדן הזה.

אין מה להשוות. תשווה בעצמך.

המדד המעודכן של יוקר הפירסום מראה את המחירים האמיתיים

אם אתה מפרסם - גדול או קטן, ואפילו מפרסם של מודעות לוח - כדאי לך לדעת כמה עולה לך הפרסום באמת. מדד יוקר הפרסום מגלה זאת: הוא מראה לך מהו המחיר לכל אלף קוראים ומה המחיר היחסי של העיתונים וכתבי העת השונים לעומת "ידיעות אחרונות" (בטור האחרון). העובדות ילמדו אותך, שלא כל פרסום "זול" הוא זול. כל מחירי הפרסום בעיתונות בישראל גבוהים במאות ובאלפי אחוזים מהמחיר הריאלי, לרוב גם אחרי שמציעים לך "הנחה" שמנה.

מדד יוקר הפירסום - ינואר 1987

העיתון	מספר הקוראים מכל הגילים	מחיר האינץ' הבסיסי בש"ח	מחיר לאלף קוראים בש"ח	מדד יוקר הפירסום
ידיעות אחרונות	2,009,582	81.06	0.04	100%
[illegible]	[illegible]	[illegible]	0.04	100%
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

הערות:

1. מספר הקוראים חושב בעיקרו על-פי "הסקר החדש - חשיפה לאמצעי תקשורת 1986" שבוצע על-ידי מכון ישראל למחקר חברתי שימושי עבור איגוד המפרסמים. סקר זה לא כלל הפעם קוראים בגילים 8 עד 12, מסיבות של קיצוץ בתקציב, ולפיכך מספר הקוראים בגילים אלה חושב על-פי נתוני הסקר הקודם (יוני 1985). מספר הקוראים הערבים-הישראלים (מגיל 16 ומעלה) חושב על-פי מחקר של מכון גאלופ ישראל, שנערך במאי 1986. נתוני האוכלוסיה בגילים שונים נלקחו מתוך השנתון הסטטיסטי האחרון (1986).
2. המידגם שנכלל בסקר כלל רק דוברי עברית ולא כלל חברי קיבוצים, ולפיכך יש להניח שהוא מוטה כלפי מטה ביחס לעיתונים הנפוצים בפלחי ציבור אלה, כגון "ג'רוסלם פוסט", "דבר" ו"כותרת ראשית".
3. לגבי עיתונים יומיים, מחיר האינץ' הבסיסי הוא של סוף שבוע וכך גם מספר הקוראים. המחירים - על פי המחירונים האחרונים שבתוקף.
4. יש להביא בחשבון כי חלק מכתבי העת מודפסים על נייר כרומו ועובדה זו מצדיקה מחיר גבוה יותר. כמו כן יש להביא בחשבון שרוחב הטור אינו שווה בכל העיתונים. עובדות אלה אינן משתקפות בטבלה.

ידיעות אחרונות העתון של המדינה

יהודית אוריין

ממה מורכב הסבל האנושי

כאדם השקוע בעולמות של מילים, כמי שנובר ברעיונות מאובקים לאיתור פיתרונות, ויותר מכל נותן העדפה לרוח ולנפש על־פני הגוף – קצת מוזר שהימרתי דת ואני עוברת לכימיה.

איזה מיקצוע משעמם זה היה בתיכון. לקראת הבחינות נעצתי פתקים עם נוסחאות־באימרת חצאית התכלת, וגם אחרי זה לא טיפסתי מעל למספיק. והנה היום פני אל הכימיה, כמקור לגאולת האדם.

המדען הבריטי צ'. פ. סנאו כתב באיזשהו מקום, כי בעצם, את כל התומרים המרכיבים את האדם, אפשר לקנות בהיפרמארקט, בסך 3,75 דולר, או משהו כזה. אם זה כל האדם, אז מה הוא – האז מדברים על חירות הקיום, על יסורי האמלט; מדברים על משמעות החיים ועל תכליתם – והנה כל השגב והסבל, אינם אלא תרכובת כימית כלשהי.

●

כבר ניסינו להביא גאולה באמצעות הפילוסופיה, ניסינו להקל על הצער האנושי באמצעות פנייה אל השכל או באופן סוגסטיבי – ולא עלה בידינו. יושב לו פואט וחורז שירה מלאנכולית על שקיעה ומוות, על צער ומכאוב. שירה יפה שאנו נאחזים בה ותולים עליה את הביטוי האישי שלנו, והנה כל השקפת עולמו הפסימית, אינה פרי הגות, אינה מסקנה של המחשבה, אלא פשוט תוצאה של היעדר יסוד כימי בתאי המוח. חסר לו לפואט ליתיום או משהו עם צילצול דומה. אם נשקה אותו בנוזל הנעדר באופן מלאכותי, הוא לא יאבד את כישרונו המולד, אבל יתחיל לכתוב שירים עולזים על פריחה וגאות ושחייה בים. נו אז למה לאז

כשהאמונה העממית דיברה על שיקוי אהבה, הרי זה משום שאנשים נוכחו, כי יש בעניין האהבה משהו קאפריזי, שניתן לתימרון. אהבה ותשוקה הן פרי פעילות מסויימת של הורמונים – אומרים לנו– אז אולי גם בענייני אהבה ולב אפשר לכוונן אותנו, כדי שנתאהב באנשים הנכונים, ונינתק מאלו המזיקים. כשם שאת כאב הראש שלי לא העבירה עדיין שום השקפת־עולם, ואף לא שום אמונה מיסטית – אולי כך גם בעניינים של כאב־לב, מקור הישועה, הן לגוף הן לנפש, הוא בכימיה?

הנה האופטלגין משחרר מכאב־גב; והפניברין מקל על כאב־שיניים, והוואליום משתיק את החרדות, מהו איפוא אותו פלא פרמאצבטי, שעשוי להביא אדם למצב של אושר וסיפוק? – הכל שאלה של איזון נוזלים. כבר בימי־הביניים דיברו הרופאים על מזגים, ועד היום משמשת בעברית המילה מזג, במובן של טמפראמנט. סברו אז, כי כולנו ממוזגים ב־4 נוזלים: המרה האדומה, המרה הלבנה, המרה הצהובה והמרה השחורה. הדומינאנטיות של אחד הנוזלים קובעת את האופי והטמפראמנט. יצריות והתלהבות מקורן במרה האדומה; אדישות ופלגמאטיות – במרה הלבנה; ומצב של דיפרסיה או מלאנכוליה הריהן המרה השחורה, עד היום הזה.

●

ובכן, במקום מונולוגים ארוכים ומתסכלים עם פסיכולוג אילם – כלום לא מוטב לאתר את הנוזל הכימי, החסר או הגודש, ולהתחיל לבחוש ולערבב ברייקנות של בארמן מיומן. כשאני מעלה אפשרות זו לפני רופאים, הם רחוקים מהתפעלות, כאילו קשרו קשר לעכב בער אושרנו נטול־הסבל. כשאני אומרת את הדברים לד"ר שוגר שלי, שהוא לא רק רופא אלא גם פילוסוף, הוא פוטר אותי בחיוך סלחני: אין הרופאים יודעים עדיין איך כל זה עוזר וכיצד זה פועל, וכל מה שהם עושים אלו הם ניסויים, שמצליחים אצל האחד ונכשלים אצל אחר.

כלומר, אין איש יודע עדיין מהו המימוג האידיאלי, מהו האיזון המושלם בתאי המוח. אם כך, הרי זו רק שאלה של זמן ושל מינון ולא קושי עקרוני. מי ימנע ממני להאמין, שתוך שנים מעטות נלגום מיני נוזלים צבעוניים מרודדים ומווסתים, בדיוק כשם שהאמריקנים זוללים היום ויטאמינים צבעוניים. ניקח נוזלים לבנים שירגיעו, וארומים – שיסעירו, וצהובים – שיעשו לנו אביב בנשמה, וסגולים שיגבירו את אהבתנו לבן־הזוג, ורוורודים שיעשו אותנו אנשים ששרים בגשם.

ומה נעשה אז עם כל האידיאות היפות שהמציאה רוח האדם המיוסרת?

אורה שם־אור

ילד טוב קיבוץ

יש אנשים שקשה להם להשלים עם המציאות. ביחוד כאשר המציאות סותרת את הקיבעונות הנפשיים שלהם. זה בדיוק מה שקרה לידידתי עם אלי הורביץ. נתחיל את הסיפור מזה שהיא מכירה את אלי הורביץ היכרות טלוויזיונית בלבד. לו, אין בכלל מושג שהיא קיימת. יחד עם זאת, אלי הורביץ הפך אצלה לסמל: יפה־תואר, חכם, נינוח, סימפאטי, ישראלי־יפה בהתגלמותו.

אנחנו, הידידות שלה, נהגנו להקניט אותה: "תגידי דוגרי שאת מאוהבת בו". אך היא בשלה: איך שהוא לא מתנשא, למרות שהוא אדם חשוב, ומדוע לא בוחרים בו כראש הממשלה – אילו הוא היה בראש השילטון, הכל היה משתנה לטובה: הוא לא היה סובל את כל השחיתויות, והיה מוציא אותנו מכל מיני סוגים של בוץ...

●

ועכשיו, המכה בראש: מתברר שאלי הורביץ ידע כבר מזמן על סכום הפיצויים ודמי הפנסיה של ארנסט יפת. ואם לא די בזה, אז כל העם ראה אותו בטלוויזיה בכלל לא נינוח, כי אם יוצא מכליו וצועק לעבר איש ועד העובדים: "אני בעצמי ראיתי אותך אוכל במיסעדה שאני בחיים לא הייתי ניכנס אליה!"

השאלה שהתעוררה בוויכוח בינינו לבין הגרופי של אלי הורביץ היתה: כיצד אלי הורביץ, שמעולם לא ניכנס למיסעדה יקרה כזו, ראה בתוכה את איש הוועד סועד?

"יכול להיות שניכנס לרגע לקנות לילדים כמה אגרולים", הגנה עליו הגרופי המאוהבת.

"או", המשיכה כאשר ראתה שלא כל־כך קנינו את ההסבר, "יכול להיות שבדיוק לפני המיסעדה קרה לו תקר והוא ניכנס לצלצל לאשתו שיאחר..."

פנינו היו תמהות גם להסבר זה, והיא המשיכה: "ייתכן שמישהו הזמין אותו לארוחה, הוא בא לכתובת שניתנה לו, הציץ וראה שהמדובר במיסעדה יקרה, מהסוג שרגלו לעולם לא תידרוך בו, ומיד יצא – אבל בינתיים הספיק כבר לראות את איש הוועד זולל שם..."

●

אחת מאיתנו מילמלה, שהכל ייתכן. הידידה – לשם ביטחון השיכנוע – תרמה עוד אפשרות סבירה: "יכול אפילו להיות שבזמן שבילה בחופשת הסקי שלו באוסטריה, פגש מכר וזה שמע שהוא חוזר ארצה, וביקש אותו שייגש לאותה מיסעדה ויזמין בשבילו, כלומר בשביל המכר, שולחן לעשרה, לתאריך מסויים..."

הסכמנו, שבחיים קורים דברים יותר מוזרים. "אני רואה שאתן לא מאמינות לי, וזה לא יפה מצידכן", גערה בנו ידידתנו. "מה שאני אומרת זה, שאם אדם כמו אלי הורביץ אומר שמעולם לא היה במסעדה יקרה, צריך להאמין לו... הוא נראה כמו אחד שאוכל סלט ירקות וביצה מקושקשת, אולי גם קצת גבינת קוטג' לארוחת־ערב..."

הקוטג' עורר אצל אחת מאיתנו ציחקוק קל. "אתן סתם משמיצנות קטנונות" כעסה הידידה, "אתן לא לוקחות בחשבון, שיש בעולם אנשים הבנים ללוקסוסים למיניהם כמו מכונית־פאר, טיסות במחלקה ראשונה, סוויטות בבתי־מלון, ארוחות של קוויאר, סלמון מעושן וסטייק־פילה – אבל חייבים לפעמים להתנסות בכל אלה, מחוסר ברירה...

מה שאני רוצה לומר זה, שאפילו אם נכון שאלי הורביץ ידע מזמן על המיליונים האלה לארנסט יפת, הוא נשאר כמו שהיה תמיד. אדם פשוט וצנוע, חביב ויפה, במילים אחרות – סמל ישראל היפה... אל תשכחו שהוא היה גם קיבוצניק, וזה אומר הכל, ובכלל מה יש לכן נגדו? אתן אפילו לא מכירות אותו!"

מה שנכון, נכון.

ורדה צ'צ'יק

שידור ישיר

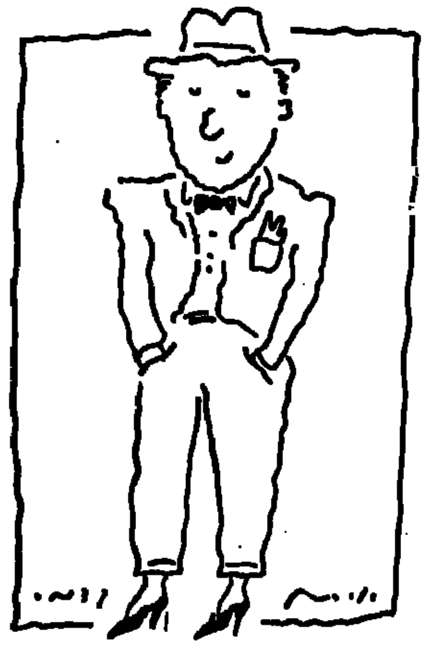

אשה אחת, בעלת גלריה לאמנות, מהמעולות שישנן, מציגה בגלריה אמנים מן השורה הראשונה. רמת־הבחירה שלה באמניה מעידה לא רק על טעם מעודן, מיוחד: היא מעידה על יחס מגובש לאמנות ולאסתטיקה, טעם שעוצב תוך נסיון רב ולימוד רציני, שתוצאתו – יכולת להבחין בצירוף הנדיר של מסר רגשי־אסתטי, לעיתים גם רעיוני, ולדחות את מה שמתחזה למסר כזה.

יש אנשים המציינים בפליאה את העובדה, שביתה הפרטי, שבו פועלת הגלריה, מרוהט כאילו תוך התעלמות מהטעם הטוב, לא מטופל. הרהיטים פשוטים, הריפוד פורץ פה ושם מבעד לציפוי, הכריות – איזה צירוף־צבעים? היא לא יכולה להרשות לעצמה, שואלים המשתוממים, לארגן את הבית יותר יפה? סוף־סוף היא בעלת גלריה, ואסתטיקה היא כרטיס־הביקור האישי שלה!

●

אדם אחד, ארכיטקט, מתכנן יופי של וילות, שכונות ובתים; זכה בלא מעט פרסים על עבודתו. מי שמתבונן בתוכניות שהוא מגיש, שלעיתים קרובות הוא משרטט במו־ידיו, ושם לב לאיכות הביצוע שלהן – יכול להיות סמוך ובטוח שהוא אסתטיקן בכל נפשו. מי שמכירו מקרוב יודע, שהאיש מתפעם מיופי על כל גילוייו: לא רק מאשה נאה וכלים נאים, גם מפיסות־נוף וגם מצלילי מוסיקה, וגם מתנועות־גוף, וגם מיופי שמאיר מבעד לחוכמה.

אילו היינו צריכים ללמוד משהו על האיש הזה מאופן הלבוש שלו, היינו מתרשמים אחרת. במיוחד בשבילו המציאו את המלה שלוך. לא תראו אותו אף פעם מחוץ למעין טרנינג מיושן, שמכנסיו רופפים, קצת נשמטים ומגלים קצת מערומי מותן.

קשה להגיד על השניים הללו (קומבינציה של הרבה שאנחנו מכירים) – שאין להם חוש אסתטי. רק תנו לארכיטקט הזה, והוא ילביש אתכם, כאילו יצאתם מהבוטיק. ורק תנו לבעלת הגלריה הזאת, והיא תרהט לכם את הדירה, כאילו גרתם בתוך ז'ורנאל.

השניים הללו לא טורחים לטפח את המראה הפרטי שלהם, או את מראה דירתם, כי הם משדרים לנו משהו. יכול להיות שזה משהו כמו: אני מרגיש חרה עם הגוף שלי ועם הבטן שלי, ואני מודיע לכם שאל תתייחסו אלי. לא עכשיו. אולי בשנה הבאה, אחרי הדיאטה. והיא אומרת לנו, אולי כל האובססיה הזאת, של לטפח בית, להוציא הון־תועפות על כורסה – במקום לרכוש עוד גרשוני אחד או מיכה אולמן אחד – נראה לי ביזבוז כסף על שטויות. מי שלא רוצה להציג אצלי בגלל הכריות – שיחפש גלריה אחרת, עם כריות יותר יפות.

●

יש גם אנשים הטועים לחשוב, שלא רק שחייב להיות קשר בין טעם בלבוש אישי ובאמנות, אלא שיש קשר הדוק בין היכולת הכספית, לבין כל הדברים הללו, שקשורים בהיצג האסתטי. בדרך־כלל זה רחוק מהנכון. רק לפעמים יש קשר. יכול להיות שבמיקרים של עוני מרוד, באמת אין כסף ליופי. מצד שני, עושר יכול אומנם לקנות יופי, לפעמים באמצעות מתווכים (רוכשי תמונות, מתכנני־פנים, יועצי־לבוש), ולפעמים עושר רק קונה ראווה, שמעידה על חוסר־טעם משווע. אך גם במיקרים הקיצוניים הללו – אפשר לקרוא את השידורים האמיתיים: אני מעוניין למכור לכם אשלייה של טעם טוב כי זה נחשב חשוב, ולכן אשקיע בזה כסף. ומהצד השני – את מעט הכסף שיש לי, בכל זאת אשקיע גם בלחם וגם בפרח, ולא בלחם ובעוד לחם.

באמצעות החפצים, המלבושים, הספרים, ואינסוף הפריטים הסובבים אותנו; וגם באמצעות הבחירה בחברים, בבילויים ובסיגנון חיים במובן הרחב מאוד של המלה – אנחנו משדרים את עצמנו. והשידור שעובר מהבגדים, לא חייב להיות חופף או תואם את השידור שנובע מהחברים, או מהרהיטים. גם הפער ביניהם הוא שידור. אפילו מעניין.

לעיתים זהו שידור אותנטי, ישיר. ולפעמים מה שאתה משדר, זה מה שהיית רוצה שאחרים יחשבו עליך ועל סדר העדיפויות שלך. וגם את השדר הזה, עין מאומנת לא מתקשה לקרוא: אתה משדר את מה שאתה.

ורדה רזיאל (ויזלטיר)

קולינס וארבעת בעליה

[illegible] מותת העסיסית של אלקסיס, נשקפת מכריכתו של הספר המונח על שולחני במצב חם של קריאה, ומעוררת בי פליאה: מה אשה רצינית כמוני, יכולה לחפש בעליליות חייה של כוכבנית־זוהר סינתטית כמו ג'ואן קולינס?

וכמו, אני רוצה להמליץ מכל לב על קריאת [illegible] הללו, אשר [illegible] אשה נשיה אוניברסלית, [illegible] שוברת גבולות של סטריאוטיפים, [illegible] וסיגנונות חיים.

[illegible]

פרשת זה זכל, הוא מקנא לה. [illegible] שהשכנה והחבר שלה מנהלים את הרומן שלהם בין חדרים להמת־גן, ואילו שני החברה שלנו טסים בין ונציה לניו־יורק. אבל המרוחקים הטראנס־אטלנטיים החירואים, לא הופכים את תשתית היחסים למשהו אחר. [illegible] דברים קטנוניים וחסרי חשיבות, עד שהחודשים האחרונים של יחסינו גראים לי עתה כערפל מטושטש.

[illegible]

●

[illegible]

גליים קצרים

לימון ובננה

מתכוני מיקרוגל, לתנור בעוצמה של 650–700 וואט. הזמנים בסוגריים לתנור בעוצמה של 500–550 וואט.

בננות אפויות בטעם חמצמץ

המצרכים: 2 בננות בשלות, קלופות; 4 כפות תרכיז תפוזים קפוא, מופשר; כף סוכר חום; 2 כפיות מיץ לימון; פרוסות תפוז חצויות לעיטור.

פורסים את הבננות לפרוסות אלכסוניות, ומסדרים בתבנית הגשה נאה. מטפטפים על פרוסות הבננה את תרכיז התפוזים ואת מיץ הלימון, וזורים את הסוכר. מערבבים קלות.

אופים בעוצמת מלאה במשך 4 (5) דקות. מערבבים פעמיים במהלך הבישול. מעטרים בפרוסות תפוזים ומגישים.

(2 מנות)

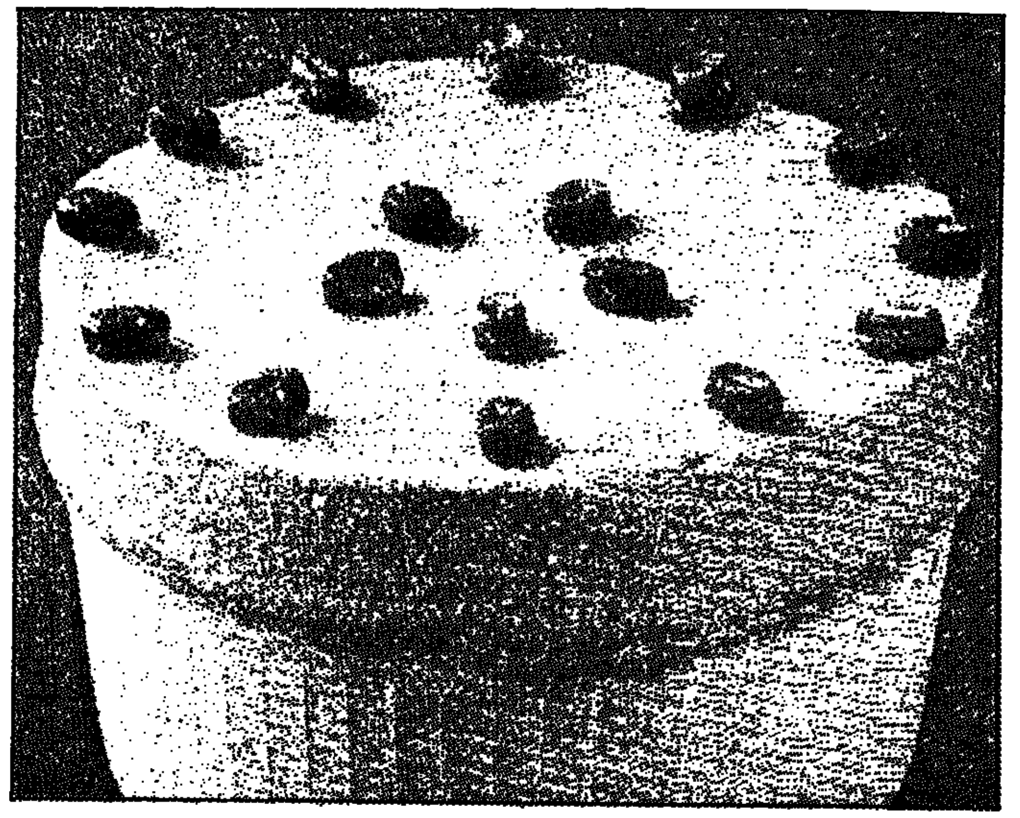

תפיחת לימון

המצרכים: ¾ כוס סוכר; 14 גרם ג'לטין, מרוכך ב־3 כפות מים; קורט מלח; כוס מים; 3 ביצים, מופרדות; קליפה מגוררת ומיץ מלימון גדול; שקית שמנת מתוקה.

משמנים קלות תבנית תפיחה (סופלה) שתכולתה 3 כוסות. חותכים רצועה כפולה של נייר פרגמנט שרוחבה גדול ב־5 ס"מ מגובה התבנית. משמנים את 5 הסנטימטרים העליונים של הנייר, וכורכים אותו סביב התבנית, כשהצד המשומן למעלה וכלפי פנים. מחזקים בחוט, או בנייר דבק.

מכניסים את הקערית עם הג'לטין למיקרוגל, ומחממים בעוצמה מלאה במשך 20–30 שניות, בוחשים היטב, עד שהג'לטין נמס. מערבבים את הג'לטין עם ½ כוס מהסוכר, בקערה גדולה. מוסיפים מלח, מים והחלמונים, וטורפים היטב, מבשלים בעוצמה מלאה במשך 6 (8) דקות, עד שהתערובת מגיעה כמעט לנקודת הרתיחה. אסור להרתיח! בוחשים 3 פעמים במהלך הבישול.

מוסיפים לתערובת החלמונים את מיץ הלימון והקליפה, מערבבים היטב, ומצננים עד שהתערובת סמיכה, אבל עדיין לא קרושה.

מקציפים את החלבונים לקצף נוקשה עם שארית הסוכר. מקציפים את השמנת לקצפת יציבה, ושומרים בצד מיספר כפות ממנה, לעיטור. מקפלים את הקצפת לתוך תערובת הלימון, יחד עם הקצף.

מעבירים את התערובת לתבנית המוכנה, ומקררים עד שתיקרש. לפני ההגשה, מעבירים להב סכין בין הנייר לתפיחה, ומסירים בזהירות את הנייר. מעטרים בקצפת השמורה ומגישים.

הערה: אפשר להכין את התפיחה גם בתבנית אחרת, גדולה יותר, בלי הגבהה.

(6 מנות)

■ דנית סלומון

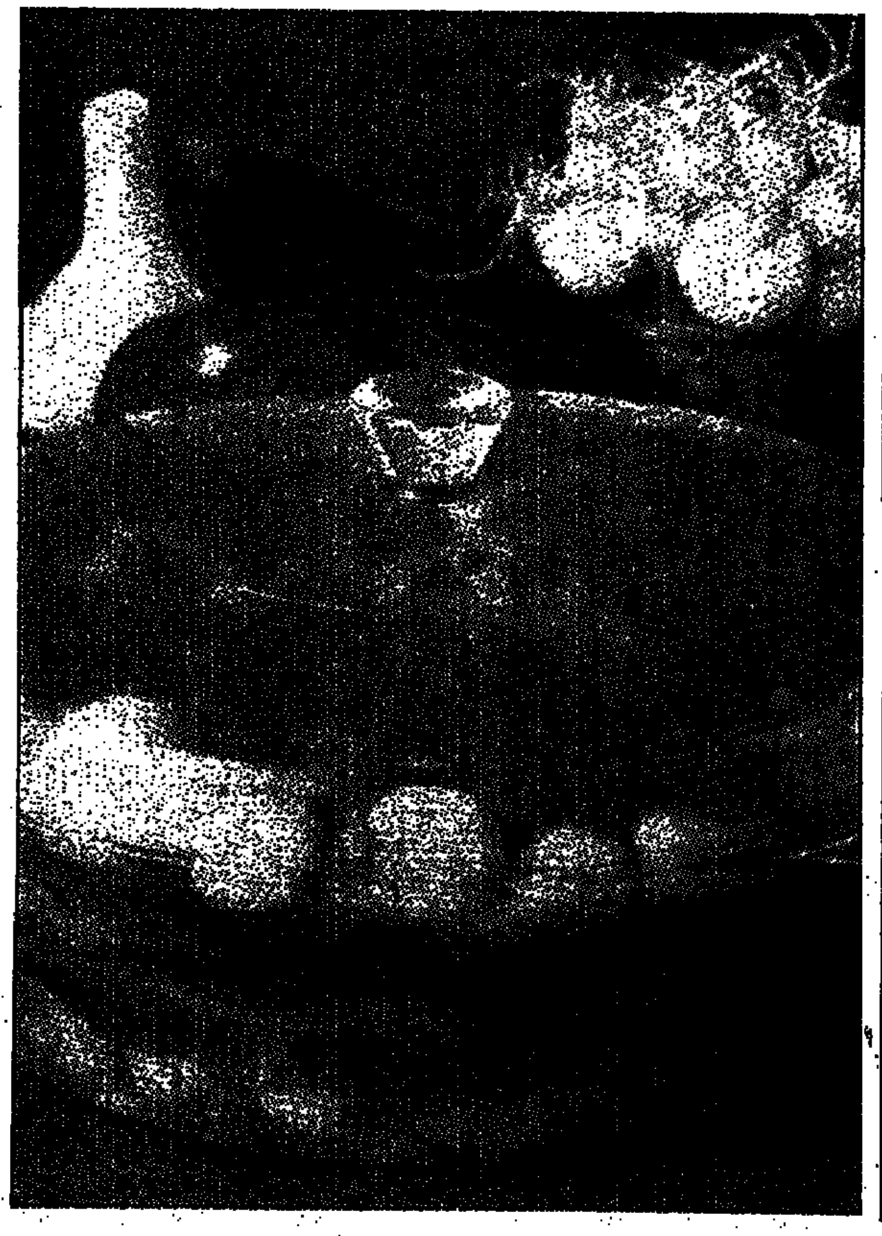

כריכי חצילים

[illegible]

חצילים בגבינה וקורנפלקס

המצרכים: 3 חצילים בינוניים; מלח; כוס פירורי לחם; 1½ כוסות קורנפלקס מעוך; 250 גרם גבינה לבנה רכה; 6 שיני שום מעוכות; ½ כוס רסק עגבניות משומר; כוס מים; מעט קטשופ; טיפה טבסקו; כוס גבינה צהובה מגוררת.

קולפים את החצילים ופורסים. מניחים את פרוסות החצילים בתבנית אפייה גדולה, ויוצקים עליהם מים רותחים. משהים 3–4 דקות, ושופכים את המים. מצננים את החצילים, ומייבשים על מגבות נייר.

מחממים מעט שמן במחבת, ומטגנים את החצילים במהירות משני צידיהם. מסדרים ⅓ מפרוסות החצילים המטוגנים בתבנית אפייה בשיכבה אחת.

שומרים ½ כוס קורנפלקס בצד, ושמים את השאר בקערה. מוסיפים פירורי לחם, גבינה לבנה, שום, מלח ופלפל. מורחים חצי מכמות התערובת על החצילים שבתבנית.

מערבבים רסק עגבניות עם מים, קטשופ וטבסקו, ויוצקים על שכבת הגבינה בכף. חוזרים על הנחת השכבות, ומסיימים בשכבת חצילים.

מערבבים את הגבינה הצהובה עם הקורנפלקס השמור, וזורים למעלה. אופים בחום בינוני במשך 45 דקות, עד שהציפוי יזהיב.

מעדן חצילים ואורז

[illegible]

פגישות מהסוג היפאני

[illegible]

מאת שלומית טנא

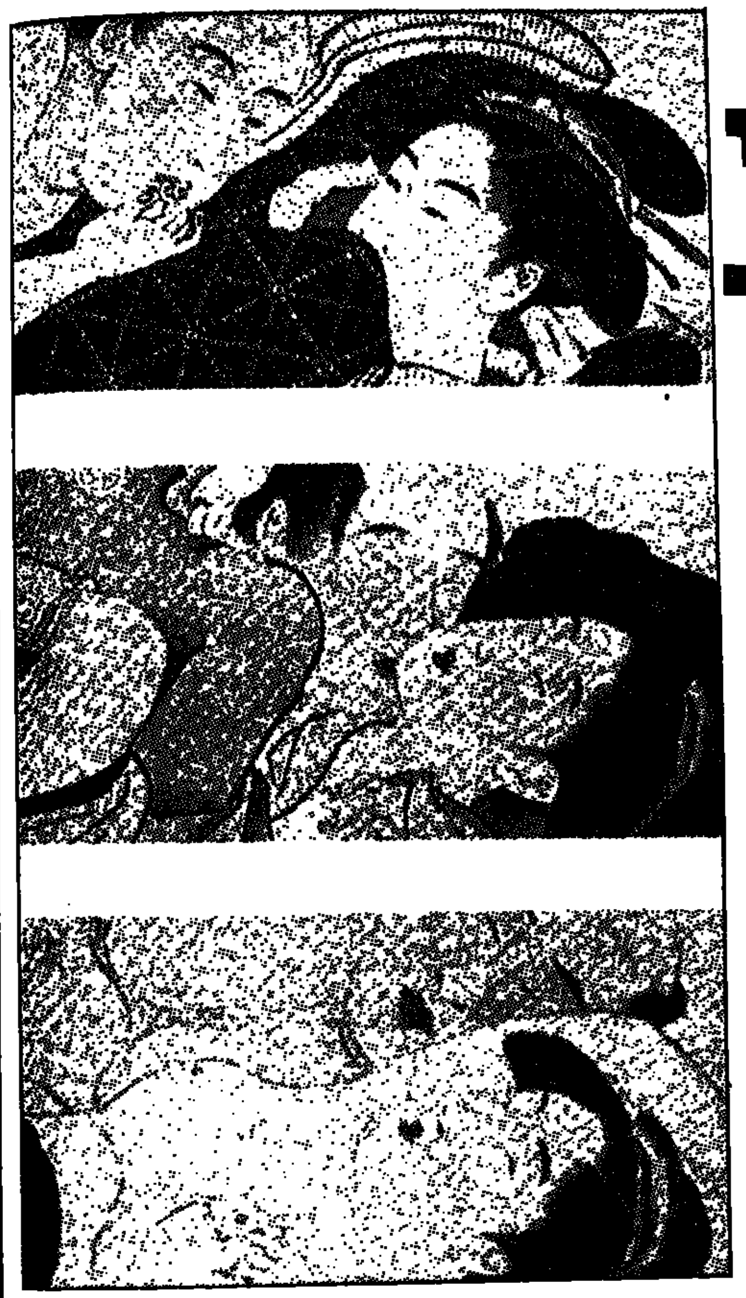

היא ילידת קיבוץ ותיק של התק"ם, בת עשרים פלוס, שהתקבלה לעבודה כמארחת בבית פגישות בטוקיו בחורף אשתקד. במשך חודשיים עסקה בעבודה הזאת, ועכשיו היא אומרת: „אין לי במה להתבייש". זה מצחיק אותה שחושבים פה כי מארחת היא, בעצם, מין גיישה מסורתית, אותה אשת עינוגים שסובבת את הגבר ומספקת לו פינוקים וגם מין. ההתעניינות סביב לפירסומים האחרונים על קיבוצניקיות שעובדות כמארחות נראית לה מוגזמת מאוד. בבית־הפגישות שבו עבדה ה. – כך נקרא לה – סעיף המין לא ניכלל בעיסקה. לעיתים קרובות הרגישה את עצמה מבוזה ומושפלת. „ואז, הייתי מנסה לעודד את עצמי: את לובשת תחפושת למשך ארבע שעות. זה מגעיל, אבל ככה את מרוויחה את הטיול שלך במיזרח־הרחוק".

ה. יודעת על עשרות קיבוצניקיות שעבדו ביפאן כמארחות, כדי לממן את הטיול בעולם, בתקופת החופשה מהקיבוץ. לפי הערכתה, מיספר המארחות מישראל מגיע למאות. זאת, בעצם, הפרנסה היחידה המזומנת לתיירת ביפאן. כשתיכננה את הארפתקה יחד עם חברה קיבוצניקית, הזהירו אותה חברים בקיבוצה: „את הולכת להיות זונה". ההורים והחבר דווקא לא היו מודאגים. הם מכירים אותה כילדה טובה. „הם סומכים עלי והיה ברור להם שאני לא אסתבך".

במשך חודש תמים חיפשו ה. וחברתה עבודה בבתי־פגישות בטוקיו. הקטע של חיזור על הפתחים נראה לה הכי משפיל. „היינו מכתתות רגליים ממועדון למועדון, עם לבוש מערבי אלגנטי ואיפור כבד. הגענו ליפאן בעונה הבוערת, ערב הכריסמס. רוב המישרות כבר היו מאויישות ובמועדונים היתה אינפלציה של ישראליות. אחרי שהתעייפתי מההתבזות הזאת, התחלתי להתקשר בטלפון אל „המאמא־סאן" בבתי־הפגישות.

מאמא־סאן היא מעין מאדאם. כעבור חודש התקבלה יחד עם חברתה לבית־פגישות שנחשב פוריטני במיוחד. „לכל מועדון, יש קווים אדומים משלו. אצלנו היה כלל ברור: „בלי ידיים". המאמא־סאן ציפתה מאיתנו שנהייה נחמדות אל הלקוחות. שנחייך אל האורחים, שנרקוד איתם, נגיש להם אוכל ומשקה. אבל אם אורח היה מנסה לשים יד על בחורה, היא היתה מעיפה אותו מהמועדון ומתנצלת בפני הבחורה".

ה. יודעת על בתי־פגישות, שכללי המישחק בהם אחרים. נשיקות וגיפופים מהווים שם חלק מהמישחק. ההבטחה המינית לא מתממשת עד הסוף, היא תלוייה כל הזמן באוויר. המארחות חייבות לסבול את גיפופיהם של לקוחות שיכורים, הן מוצפות בהצעות לטיולים ומתנות אחרי שעות העבודה. ה. גם שמעה על ישראליות בודדות ששכבו עם לקוחות. ככה עשו רווחים שמנים בעבורת שעות נוספות.

המשכורת נטו של ה. הסתכמה בקצת יותר מאלף דולר לחודש. מס־הכנסה – אין. העבודה של מארחות זרות לא חוקית. שילטונות ההגירה עורכים מדי פעם פשיטה על המועדונים. מסלקים את הזרות מהמועדון ולפעמים גם מהארץ. יום־עבודה של ה. היה קצר: ארבע שעות, חמישה ערבים בשבוע. בכספי שחסכה מימנה טיול ארוך במיזרח־הרחוק: ביפאן, בתאילנד, בהונג־קונג ובנפאל. בטוקיו התגוררה יחד עם 20 צעירים וצעירות זרים. הם הסתופפו ב„בית־זרים": מיבנה שכור שמכיל כמה חדרים עם מיטבח וסלון משותפים.

„במועדון הפוריטני שלנו", היא מספרת, „אף פעם לא עמדתי לבחירה כמו מארחות במועדונים רבים אחרים. במועדונים האלו כל אורח בוחר לו את המארחת שמוצאת חן בעיניו. אצלנו המאמא־סאן היתה שולחת את הבנות לאורחים. כל האורחים שלנו היו מנהלים ופקידים מקומיים. התיקשורת בינינו התנהלה בעיקר בתנועות ידיים, מילים בודדות ביפאנית ובאנגלית רצוצה. קלטנו שם הרבה מילים ביפאנית, שחזרו על עצמן. בירדנו את פירושן. הסתבר שאלו מילים מתוך „לכסיקון כתולי": גסויות וכל־מיני הערות על חלקים בגופנו.

„היפאניות שעוסקות בעבודה הזאת נחשבות שם למי שעומדות דרגה אחת מעל לפרוצות. כלפי הישראליות יש קצת יותר רספקט. הם יודעים שבשבילך זהו קטע של תיירות ועשיית רווחים".

מדי פעם היתה ה. נשברת ומנסה לצאת מהמישחק. „היו ערבים איומים שהרגשתי שאני לא יכולה יותר. הפסקתי לחייך. הייתי משתמטת מהזמנות לריקודים. אני מתפלאה שהמאמא־סאן לא העיפה אותי. היא היתה חביבה במיוחד אלי ואל חברתי. היתה מפנקת אותנו, קונה לנו עוגות, לפעמים לוקחת אותנו למיסעדות".

כשה. וחברתה הקיבוצניקית ניקלטו בבית־הפגישות, היו שם מלבדן שתי מארחות מקומיות. הן פוטרו אחרי זמן קצר. „המאמא־סאן והאורחים העדיפו בנות מחו"ל. „מה היה סוד המשיכה שלנו? – העובדה שאנחנו אחרות ובשבילנו, הזרות שלהם היתה הצד המסקרן בעבודה. זה כל־כך מרתק לתפוס את הראש שלהם... גברים מכובדים שחיים במיסגרות מאוד נוקשות, ואת רואה אותם ברגעי ההתפרקות שלהם: הצחוק הפרוע, השיכרות, הגסויות... גבר בגיל של אבא שלי משמיע קולות של חיות. היפאנים אדיבים להפליא כלפי חוץ. מקפידים מאוד על התדמית שלהם בעיני התיירים. והנה יש לך הזדמנות להכיר אותם מקרוב, ומהצד האפל".

ה. חזרה לקיבוץ אחרי טיול של חצי שנה. צעירות שמתכננות טיול ביפאן באות אליה להתייעץ. „כשהן שואלות אם אני ממליצה על הג'וב של מארחת, אני מתארת בדיוק כמה זה לא נעים. לא מסתירה מהן את ההשפלה, אבל אומרת: זאת דרך קצרה לעשות כסף. ואם אני יכולתי לעשות את זה, למרות הרגישויות שלי, אז כל אחת יכולה".

תגובות שהיא קולטת עכשיו בקיבוץ, משעשעות אותה. חברים תמהים איך זה בחורה יכולה לעשות כך כסף בחו"ל, בלי לספק שירותי־מין. וילדי הקיבוץ משקפים בשיחותיהם מה ששמעו מהמבוגרים. חברה של ה. קלטה ויכוח בין ילדי כיתה ד'. הקטנים התווכחו אם היא זונה או בחורה הגונה.

סגול כהה

צ'יפס חצילים

המצרכים: 3 חצילים דקים וארוכים; מלח; 1½ כוסות קמח; כף פפריקה מתוקה; כפית מלח; ½ כפית פלפל לבן; שמן לטיגון עמוק.

שוטפים את החצילים, ופורסים לעיגולים דקים. בוזקים מלח, ומשהים בשמש מיספר שעות. שוטפים את פרוסות החצילים במי ברז זורמים, ומניחים במסננת עד שכל המים ימוקזו.

מערבבים את הקמח עם התבלינים בקערה שטוחה. מחממים שמן בסיר לטיגון עמוק.

טובלים את פרוסות החצילים במח, מנערים את העודפים, ומטגנים בשמן הרותח עד שיזהיבו משני צידיהן.

מגישים חם, עם טחינה, או עם חמאה מומסת מתובלת בשום.

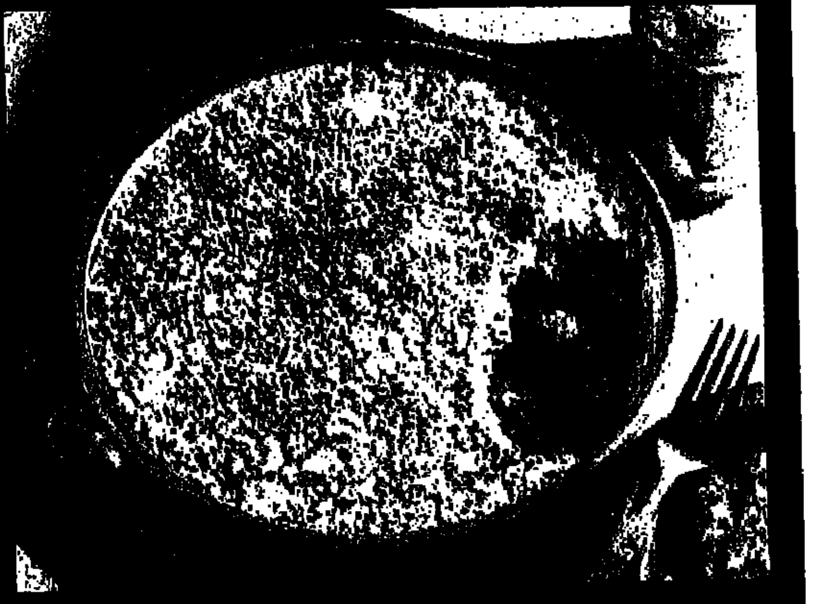

עוגיות שוקולד

המצרכים: 100 גרם קורנפלור או קמח נטול גלוטן; 50 גרם אורז טחון; 2 כפות אבקת קקאו; ½ כפית אבקת אפייה; 5 כפות סוכר; 175 גרם מרגרינה מומסת; כפית תמצית וניל; ½ כוס פתיתי שוקולד.

מנפים יחד קורנפלור, אורז טחון, קקאו ואבקת אפייה, ושמים בקערה. מוסיפים סוכר ומערבבים. מוסיפים מרגרינה מומסת ווניל, ומערבבים היטב. מוסיפים את פתיתי השוקולד ומערבבים שוב. משהים 2–3 דקות, כדי להניח לתערובת להתקשות.

מרפדים 2 תבניות תנור גדולות בנייר פרגמנט, ומשמנים אותו היטב. צרים מהתערובת כדורים קטנים, בקוטר 2 ס"מ, ומסדרים בתבניות. משאירים רווחים של 4 ס"מ בין העוגיות.

אופים בחום בינוני (180 צ') במשך כ־15 דקות. מצננים את העוגיות בתבנית. מוציאים בזהירות במרית מתכת, ומאחסנים בקופסה אטומה לאוויר.

(30 עוגיות)

עוגת ספוג בסיסית

העוגה מתאימה מאוד למילוי בקרמים שונים.

המצרכים: 3 ביצים; ½ כוס סוכר; ⅔ כוס קמח נטול גלוטן; כף קורנפלור; ½ כפית אבקת אפייה; 75 גרם חמאה או מרגרינה, מומסת.

משמנים ומקמחים תבנית מלבנית של 25x20 ס"מ, או 2 תבניות עגולות בקוטר 20 ס"מ.

מחממים מעט קערת הקצפה. מקציפים את הביצים לקציפה סמיכה. מוסיפים את הסוכר, בהדרגה, וממשיכים להקציף עד שהביצים משלשות את נפחן, ומתקבל קצף סמיך מאוד ובהיר.

מנפים יחד קמח, קורנפלור ואבקת אפייה, ומקפלים בזהירות לתוך הקצף. יוצקים את המרגרינה המומסת מסביב, ומבליעים בתנועות קיפול.

יוצקים את התבליל לתבנית, או לתבניות. אופים בחום בינוני (180 צ') במשך 20–25 דקות, עד שפני העוגה מזהיבים ומרכז העוגה קפיצי למגע.

משהים בתבנית 5 דקות, והופכים לצינון על רשת מתכת.

זאב קרן מגיש:

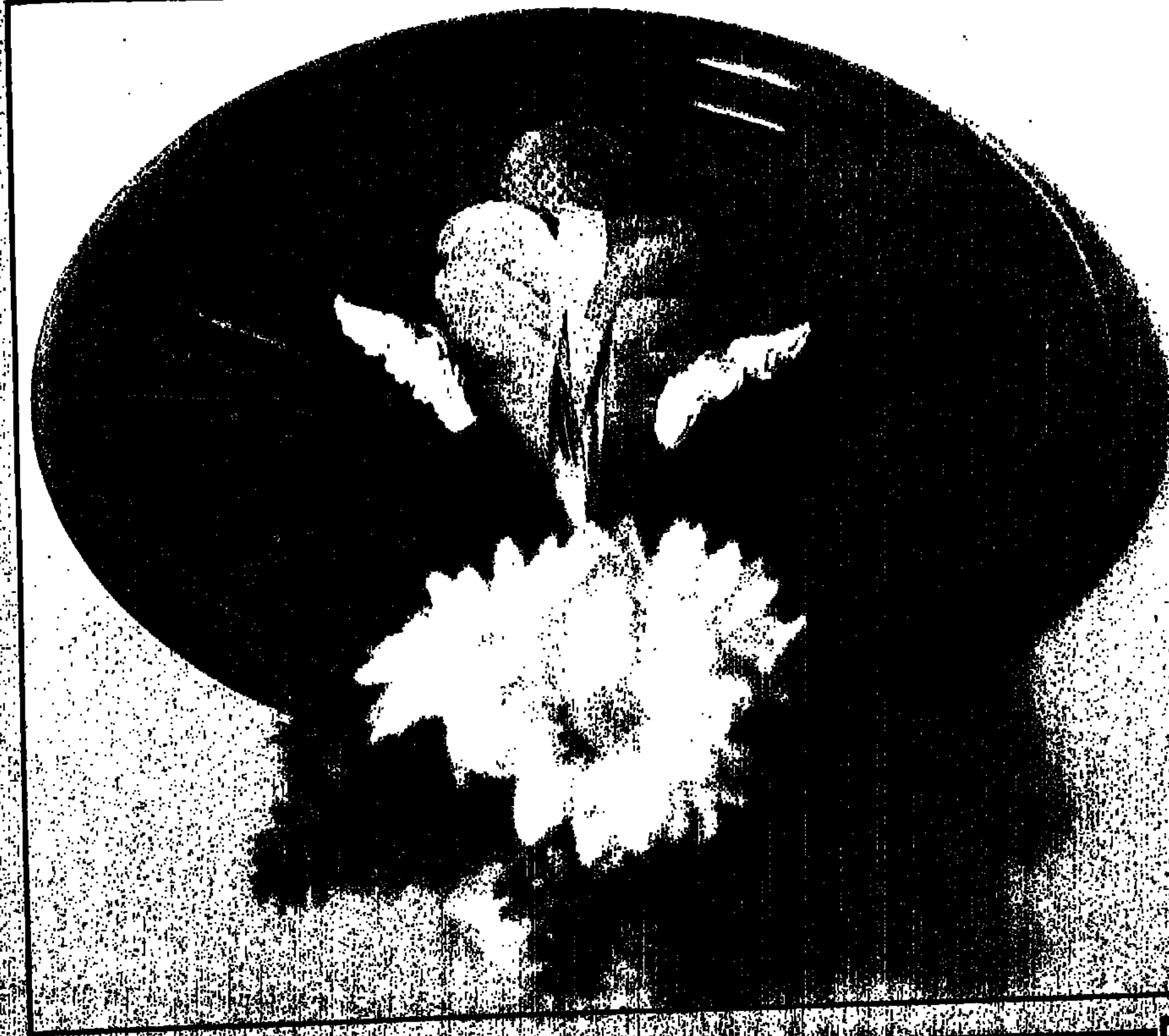

פלחי הדרים במיקפא לימון

המצרכים: תפוז; אשכולית אדומה; אפרסמון; אשכולית צהובה; 2 כפות סוכר; כף מים; 2 כפות מיץ תפוזים; כפית קליפת תפוז מגוררת; 2 כדורי גלידה בטעם לימון או תפוז.

מרתיחים יחד סוכר, מים, מיץ תפוזים וקליפת תפוז ומצננים.

קולפים את ההדרים, ומפרידים את הפלחים מהקרומים השקופים. חותכים את האפרסמון לפלחים. מסדרים את פלחי הפירות בשתי צלחות הגשה בצורה נאה, תוך הקפדה על התאמת הצבעים.

מניחים כדור גלידה במרכז הצלחת, ויוצקים מהסירופ על הפירות. מגישים מיד.

(2 מנות)

קציפת תפוז

המצרכים: 2 כוסות מיץ תפוזים; ½ כוס סוכר; 2½ כפות קורנפלור; 3 חלמונים; 3 חלבונים; כף סוכר; פלחי תפוזים; עלי נענע לעיטור.

שומרים בצד מעט מיץ, ומחממים את השאר עם הסוכר. בוללים את הקורנפלור והחלמונים עם המיץ השמור, ומוסיפים למיץ החם, תוך בחישה מתמדת. מבשלים מעל להבה נמוכה תוך בחישה עד שהתערובת מסמיכה מעט.

מקציפים את החלבונים עם כף הסוכר לקצף נוקשה, ומקפלים לתוך הרפרפת החמה. מחלקים את הקציפה בין 6 כוסות הגשה נאות ושקופות.

מקררים היטב במשך מיספר שעות. להגשה, מעטרים בפלחי תפוז ובעלי נענע. מגישים קר.

(6 מנות)

בננה מצופה שוקולד

המצרכים לבצק: 100 גרם מרגרינה; 1½ כוסות קמח תופח; ½ גביע שמנת.

מצרכים נוספים: 3 בננות, קלופות וחצויות לאורכן; 6 כפות מתוקות מימרח שוקולד; 400 גרם שוקולד לבישול, מומס; כף שמן.

מערבבים יחד את חומרי הבצק עד שיתקבל בצק חלק. מרדדים את הבצק על מישטח מקומח, וחותכים 6 רצועות בצורת בננה. מניחים את רצועות הבצק על תבנית אפייה משומנת, ואופים בחום בינוני עד שיזהיבו. מצננים.

מורחים כף מימרח שוקולד על כל רצועת בצק, ומהדקים אליו חצי בננה. מערבבים את השוקולד המומס עם השמן (כדי שיבריק). מסדרים את רצועות הבצק עם הבננות על רשת מתכת, המונחת על מגש. יוצקים את השוקולד על הבננות כך שיכסה אותן לגמרי.

מעבירים למגש מרופד בנייר פרגמנט, ומקררים היטב, עד שהשוקולד יתקשה.

(3–6 מנות)

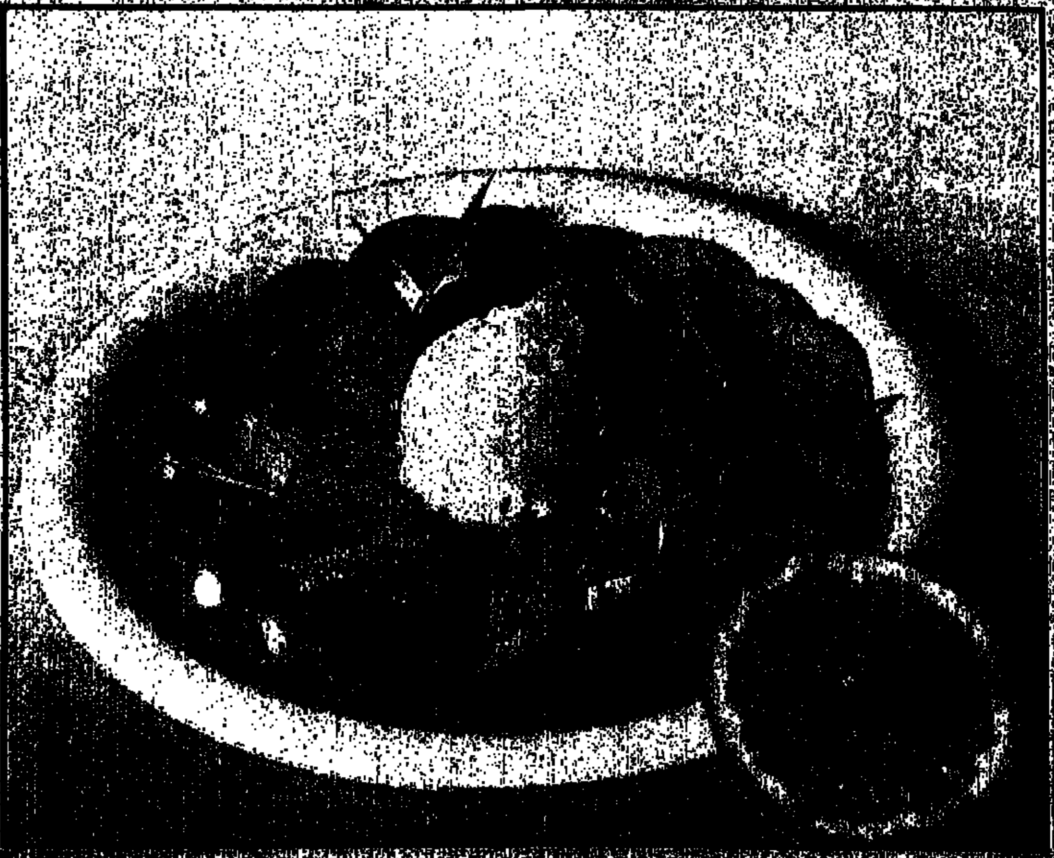

המקוננות

שדרה כדורי, בבית העלמין. המאבד זהב בשוק ימצאנו, המאבד אהוב, אולי בעבור שנה ישכחנו...

השם: שדרה כדורי. המיקצוע: מקוננת. בהלוויות, בבתי־אבלים, בכל מקום שמזמינים ● אם ההלוויה שקטה מדי, היא תכה את עצמה ותזרוק חול, עד שכולם יילילו מבכי ● אם זו הלוויה רועשת, תזמר שירי אבל שקטים. המטרה: לגרום לאבלים להתפרק ולהוציא החוצה את אשר על ליבם ● "יש לי חוש מוסיקאלי, אני שומעת הרבה שירים", אומרת שדרה ● לחברותיה למיקצוע יש שדאגות לעתיד הענף: הצעירות לא נמשכות אליו ולקינה ● לשדרה זה לא מזיז: "בחורה צעירה", היא אומרת, "מוטב שתמצא עיסוקים משמחים יותר" ● לשמח את עצמה ואת ליבה - היא עוסקת גם בשידוכים

מאת אלי חליפה

שדרה כדורי, תושבת באר־שבע. העיסוק: מקוננת בהלוויות, בבתי אבלים ובכל מקום שמזמינים אותה. היא מתאימה עצמה לנסיבות. אם ההלוויה שקטה מדי היא תכה את עצמה ותזרוק חול, עד שכולם יילילו מבכי. שכרה תלוי בנדיבותו של המזמין. דמעות האבלים הן מחיאות הכפיים שלה.

מקוננות בשכר, אחד המיקצועות העתיקים ביותר בעולם. בארץ יש חוג מצומצם, המגיע לכ־20 נשים. דור הולך ונעלם, וצעירות לא ממלאות את השורות. לא נלהבות מהמיקצוע.

קיימים הבדלי סיגנון, בין מקוננת אחת לרעותה. שדרה ילידת עיראק, מקוננת – לדבריה – בסיגנון הבגדדי, המתאים עצמו לנסיבות. אם ההלוויה שקטה, תפקיד המקוננת להרעיש ולהשתולל. אם זו הלוויה רועשת, תפקידה לזמר שירי אבל שקטים. מקוננות מארוקניות לא תסתפקנה בזריקת חול ושירים. הן שורטות את פניהן עד זוב דם, תולשות שיערן ומגלגלות אותו בין האצבעות. המטרה היא אחת, לגרום לאבלים להתפרק ולהוציא החוצה את אשר על ליבם.

שדרה מגיעה להלוויה עם מונית צמודה, שסולחת המישפחה האבלה. היא יורדת מהמונית, לבושה שחורים, נעלי־עקב שחורות, רעלה שחורה מכסה את פניה. היא סורקת את השטח, מזהה את בני המישפחה וניגשת אליהם באיטיות. בדרכה היא מנופפת באצבעות ידיה, פולטת כמה צרחות המזעזעות את האבלים. כניסתה הדראמטית, מהממת את הנאספים. כאשר חוזר הנפטר אל עפרו, היא מפזרת חול, עוברת בין האבלים, עד שכולם מתייפחים מבכי. לאחר שהנפטר כבר ניטמן, היא שרה מעל קיברו. חלק מהשירים מתארים את חייו ופועלו, חלקם מספרים על אומללותם של הנשארים בחיים.

יש מישפחות המזמינות אותה לקונן, לא רק בבתי הקברות, אלא גם בביתם, למשך ימים אחרים. בתמורה היא מקבלת בין 40 לאלף שקל.

שדרה: "כל אחד ויכולתו. יש משפחות עניות, שאני לא מסוגלת לקחת מהן. יש אנשים שעזרו לי בחיים. גם מהם אני לא לוקחת. זה תלוי בזמן שאני נמצאת שם. אם אני נשארת לקונן גם בבית האבלים, הם ישלמו יותר. היה עורך־דין מבאר־שבע, שהזמין אותי לקונן על מות אימו. יומיים קוננתי ללא הפסקה. הוא רצה לשלם לי הרבה כסף. סירבתי, משום שבעבר הוא עזר לי. אחרי שבוע האבל הוא שלח לי שק אורז, בקבוקי שמן ועוד מיצרכים, לאות הוקרה."

שדרה, כיום בת 53, אם לעשרה. היא מגוללת סיפור־חיים מלא ייסורים ומאורעות מפתיעים. נולדה בבגדד. בגיל 13 נישאה לגבר בן 36. נישואין שלא יכלה להתנגד אליהם, שניכפו עליה על־ידי הוריה. בעלה לא עבד, משום שהיה חולני ועול הפרנסה נפל עליה.

שדרה: "הטרגדיה שבחיי הם הנישואין. הייתי מוכנה לעבוד בכל דבר כדי לפרנס את מישפחתי. בבגדד הייתי פחחית וגם עסקתי ברוכלות. ב־1950 עליתי ארצה. מצבי הכלכלי היה קשה והתחלתי למכור חפצים. גם החפצים נגמרו. החלטתי למצוא עבודה בכל מחיר. עבדתי בשדות מורשה (ליד רמת־השרון) בקטיף, בשתילה וכדומה. במשך כל השבוע הייתי שם. רק בשישי־שבת חזרתי הביתה לבאר־שבע. אימי טיפלה בילדי. מצבי הגופני הלך והידרדר. עזבתי את העבודה בשדות ועברתי לנטיעות של הקרן־הקיימת. לאחר שנגמרו גם עצי השתילה, חזרתי לנקודת המוצא: חוסר־עבודה."

במהלך השנים נולדו בארץ שישה מילדיה. בעלה התעוור עקב מחלה מיסתורית והיא החלה מתרוצצת בין בתי החולים, אך לעיוורונו לא נימצא מרפא. מצבה המישפחתי הגיע לשפל המדרגה. היא ניגשה ללישכת הסעד לקבלת סיוע, ונתקלה בסירוב.

←

מזלף לצלי

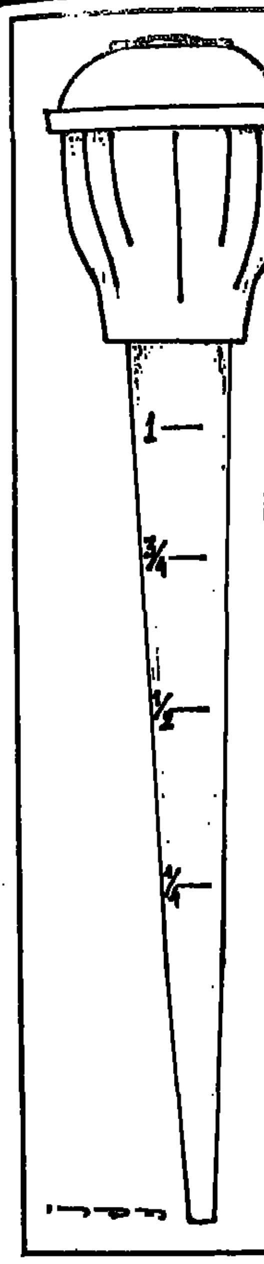

כשמכינים עוף או צלי בשר בתנור, צריך להרטיב את הבשר במיצים המצטברים בתבנית מדי פעם, כדי שלא יתייבש וישמור על עסיסיותו.

בדרך כלל, מושכים את התבנית החוצה, ודולים את המיצים בעזרת כף. זוהי דרך לא נוחה, העלולה גם לגרום לכוויות ביד. אבל, אפשר גם אחרת.

אפשר להשתמש במכשיר מיוחד למטרה זו: זהו מעין מזלף ענקי. דוחפים את פיית המזלף לפינות התבנית, ושואבים את הנוזלים. לוחצים על משאבת הגומי שבקצה השני כדי לזלף את הנוזלים על הבשר.

צלי עוף בדבש

המצרכים: 50 גרם מרגרינה; 2 כפות דבש; קליפת מגוררת מלימון אחד; 50 גרם שקדים מולבנים, פרוסים; כפית חרדל חריף; מלח ופלפל; עוף חתוך לרבעים.

מערבבים את המרגרינה עם הדבש, קליפת הלימון, השקדים, החרדל והתבלינים.

מורחים את רבעי העוף בתערובת, וצולים תחת אסכלה במשך 25–30 דקות. הופכים את נתחי העוף פעם אחת במהלך הצלייה, ומרטיבים במיצי הצלייה לעיתים קרובות.

מגישים עם אורז מבושל וסלט ירוק.

(4 מנות)

אורחים בכפר הערבי

● הערבי הכפרי אוכל באצבעות, וסכו"ם הוא בגדר חידוש. המסובים קורעים באצבעותיהם מהבשר המוגש ואין נותנים לפה אלא נגיסה בלבד. האורח נוהג דרך־ארץ בכך, שהוא קורע תחילה ממנתו ומגיש למארח, כדי לכבדו משלו.

● האורח המשתתף בסעודה יקפיד על אכילה מתונה, מאופקת, אל יגלה להיטות, אך בה במידה אסור גם שיעקם את פיו, אם המאכל אינו לטעמו. בהזמנתו לארוחה מתכוון הערבי להביע קירבה נפשית או יחס של כבוד: הוא מצפה מן האורח ליחס דומה ולהערכת המחווה שעשה. התאפקות ומתינות פירושן כבוד, הכרת תודה והנאה.

● המארח לא ישאל לפני הסעודה את אורחו, מנין הוא בא, ולאן הוא מתכונן ללכת. רק בשיחה שאחרי הסעודה, יכול המארח לשאול, בדרכי עקיפין, שאלות כלליות שאין בהן מן הפרטיות. דרכו של המלח הערבי לחזור ולשאול לשלום אורחו כל חמש או עשר דקות. תוך מהלך השיחה, והוא מוסיף מדי פעם בפעם: "התפלל בעד נשמת הנביא" ("צלי עלי אל נבי").

● בתום הסעודה אומר הערבי תפילת על המזון ונושק את אצבעות יד־ימין שלו, לאות־תודה לאללה. אחר כך שותה כל אחד מן המים. אין שותים מים לפני הסעודה או בשעת הסעודה, אלא תמיד בתום הסעודה. כך גורסת "תורת הבריאות" הערבית.

● על ההזמנה לסעודה, בלשון "תפדדל", וקרבים – "תפלדלו", משיבים "סחתין" ("כמל בריאות"). אורח היושב בשעת סעודה ואינו נוטל בה חלק בלשונו – יברך את הסועדים בלשון "בהנאה" ("בלהנא").

● בשעת הפרידה ממארחו, יאמר האורח: "יהי שולחנך שופע תמיד" או "האל יותן לך תמורת האוכל".

● וגם זאת נציין: מנות הבשר שנועדו להגשה לאורחים מחושבות מראש. הן שונות במעט כולן בגודלן. אין הבדל ביניהן אלא בטיבן. המנה נקבעת לאורח לפי כבודו ומקומו ליד השולחן, שנקבע לו מלכתחילה מטעם המארח (או אנשי בית ההארחה). דרגת כבודו של האורח ומקום שיבתו ליד השולחן מתנים במספר שנותיו, לפי הכלל – כל הגדול מחברו בשנים, קודם לו בסדר הישיבה. סוד העדיפות של מנות הבשר הוא כדלקמן: בשר המתניים תופש מקום בראש, הוא המובחר, אחריו בא הצוואר ואחריו בשר הזרוע.

■ ב.א. בדקאי

אפייה בלי גלוטן

ילדים חולי ברסת (צליאק), סובלים מאי־יכולת לעכל את חלבון הגלוטן, המצוי בדגנים. כתוצאה מכך אינם יכולים לאכול לחם ושאר מיני מאפה מן הסוג המקובל, שתופסים מקום מרכזי כל כך בתזונה שלנו. כדי שגם הם יוכלו ליהנות מעוגות ומעוגיות, הבאנו מיקבץ מתכונים העשויים ללא קמח חיטה, או עם קמח נטול גלוטן.

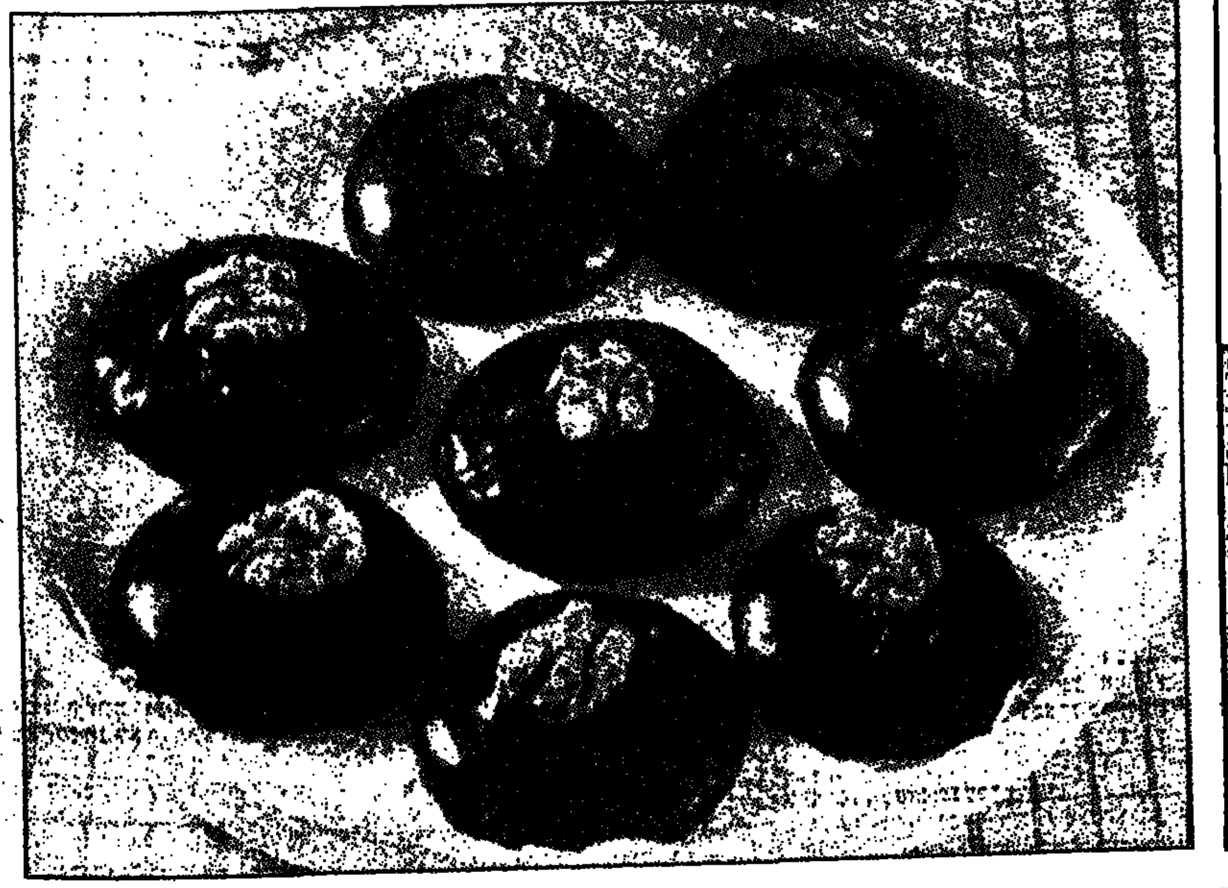

מיקצפות קורנפלקס ודובדבנים

המצרכים: 2 חלבוני ביצים; ½ כוס סוכר; 50 גרם אגוזים קצוצים דק; 50 גרם דובדבנים מסוכרים, שטופים, מיובשים וקצוצים דק; 50 גרם (כ־2 כוסות) קורנפלקס.

מקציפים את החלבונים לקצף יציב, ומוסיפים חצי מכמות הסוכר. ממשיכים להקציף לקצף נוקשה מאוד ומבריק. מקפלים לתוך הקצף את שארית הסוכר, יחד עם שאר החומרים.

מרפדים 2 תבניות תנור גדולות בנייר פרגמנט, ומשמנים אותו היטב. מנטפים תלוליות קטנות מהתערובת על הנייר, ואופים בחום נמוך (150 צ') במשך כ־40 דקות, עד שהמיקצפות מקבלות צבע שחום בהיר. מצננים על רשת מתכת, ומאחסנים בכלי אטום לאוויר.

(16–20 מיקצפות)

עוגיות גבינה מלוחות

המצרכים: 1¼ כוסות קמח נטול גלוטן; כפית מלח; קורט פפריקה חריפה; 50 גרם מרגרינה; 50 גרם אבקת חלב נל־שומן; 50 גרם גבינה צהובה, מגוררת; ביצה טרופה; מעט חלב.

מנפים קמח, מלח ופפריקה לתוך קערה, ומעבדים לתוכם את המרגרינה, עד שהתערובת דומה לפירורי לחם גדולים. מוסיפים פנימה אבקת חלב וגבינה מגוררת, ומאחדים בביצה ובמעט חלב, לשום לבצק חלק.

מרדדים את הבצק לעובי 3 מ"מ. קורצים מהבצק עיגולים בקוטר 5 ס"מ, שוקדים במגש אפייה משומן, דוקרים כל עיגול במזלג, מברישים בביצה, ואופים בחום בינוני (190 צ') במשך כ־10 דקות, עד שהעוגיות מוזהבות מעט.

הערה: אפשר להשתמש בבצק גם להכנת כרוכיות בצק עם מלית מתובלת.

(30 עוגיות)

שדרה כדורי בביתה. קרעתי לה את חוטי הטלפון, כדי שלא תוכל להזעיק עזרה.

שרדה: „באתי לשם לבושה יפה. אני לא יכולה ללכת למקום מסויים בבגדים מלוכלכים ובלויים. העובדת הסוציאלית הביטה אלי ואמרה, שאישה שנראית כמוני לא יכולה לקבל סיוע. איבדתי את הראש. קרעתי מעליה את בגדיה ותלשתי את חוט הטלפון, כדי שלא תזעיק עזרה, ואז הראיתי לה מה שווה היד שלי."

במשך 40 יום הסתתרה שרדה מהמישטרה. יום אחד הלכה לבקר את בניה בבית־הספר, שם חיכו לה שוטרים. היא הובאה בפני שופט שלום בבאר־שבע ונאסרה ל־15 יום. לאחר מכן היא נשארה בתחנת המשטרה, הפעם כסוהרת.

כיצד הוצע לה התפקיד?

שרדה: „אני אישה חזקה. הם היו צריכים אישה כמוני ואני הייתי צריכה לעבודה. שוטר בתחנה ריחם עלי וסידר לי את התפקיד."

שמונה שנים היתה סוהרת, ובהיותה סוהרת הגיעה גם אל הקינות. שכנה הזמינה אותה לקונן אצל מישפחתה ובתמורה קיבלה שרדה בגדים וכסף.

שרדה: „ראיתי שאני יכולה לקונן ללא בעיות ויש תמורה. בהתחלה קיבלתי בגדים וחפצים שונים, חלקם היו שייכים לנפטרים. מכרתי אותם. משכורתי כסוהרת בוודאי לא הספיקה לפרנס עשרה ילדים."

שרדה, מלאת חיים, מרבה לצחוק ולהתבדח, מדי פעם היא גם מתבדחת על מיקצועה כמקוננת.

– מדוע בחרת דווקא בקוננות כעיסוק עיקרי?

שרדה: „יש לי חוש מוסיקאלי. אני שומעת הרבה שירים. שיר חדש שיש בו מישפטי ייסורים ואבל, ניקלט אצלי מהר."

– ההלוויות הרבות שהשתתפת בהן, לא גורמות לך להיות אדישה בבית הקברות?

שרדה: „בהחלט לא. כשאני יושבת ומדברת על כך, אני יכולה להיות אדישה, או אפילו לצחוק מהנושא. אבל כשבאים לאבל של מישפחה, במיוחד של אדם צעיר, הלב נשבר שוב ושוב. אני שומרת על קור־רוח ומנווטת את היללות. ההלוויות הרבות שהייתי בהן מעניקות לי יותר נסיון, שבו אני משתמשת בהלוויות אחרות. זה רק לטובת האבלים."

היא מתאימה את השירים לנפטרים. אם מת בחור צעיר היא תתרה את שמו למולו הרע. לבחורה שנפטרה היא תשיר על גופה היפה וחייה מלאי האהבה. את המילים היא מחברת באופן ספונטאני. היא מקוננת בעיראקית, שפת האם שלה, ובערבית. כך גם שאר המקוננות. כל אחת ושפתה. מקוננת מרוקנית לא תופיע בהלוויה תימנית. כדי לתרגם את שיריה, היקלטנו אותה במצבי אבל שונים.

קינה לבחור צעיר: *„הנה אהובי יושב מולי והכאב חזק ממני/ אוי אהובי, אבדת לנו יחד עם כל חיינו/ המאבד זהב בשוק ימצאנו/ המאבד אהוב, אולי בעבור שנה ישכחנו/ אך אנו את מולנו איבדנו, היכן נמצאנו...."*

קטע מקינה לאם: *„אוי אימי, אימי/ כשהיינו בבוץ את היית היבשה, ובעת את מתחתיה/ הכתף שנשענו עליה כבר איננה/ ביתך היה במרכז הרחוב ולך היה הכל/ מדוע עברת לגור כאן, בשיממון?!..."*

– כמה זמן נימשכים השירים?

שרדה: „שעות. כמה שדרוש אני שרה. בבית האבלים אני צריכה לקונן יום שלם. לאחר יום כזה, אני הולכת לישון הרוגה לגמרי."

–יש לך רגעים שאת נהנית לקונן?

שרדה: „בבתי הקברות זה נורא. שם אי־אפשר לדבר על הנאה. אבל בבית, כשמתכנסים כולם לשמוע אותי, הדמעות זורמות. כל מה שנאגר מרגע המוות, מתפרץ החוצה. זאת ההצלחה שלי. אז אני נהנית. ברמלה כינסתי פעם רק את הנשים בתוך חדר. ישבנו על הריצפה, אני קוננתי והן בכו, כל־כך הצלחתי – שהתחלתי לבכות בעצמי. היסרתי את הרעלה מעל פני ושרתי לכיוון השמיים. במשך כל השבוע הרגישו הנשים טוב עם האבל."

מלבד עיסוקה כמקוננת, שרדה היא שדכנית. עיסוק שהחלה בו לפני מספר שנים, משידוך שהצליח בתוך שכונתה. היא החליטה שגם כאן היא יכולה להגדיל את מקור מחייתה.

– אין סתירה בין שני העיסוקים?

שרדה: „מה פיתאום. אם הייתי רק מקוננת הייתי משתגעת, הלוויה אחר הלוויה, זה היה יכול לדכא את נישמתי. כשדכנית יש לי גם הצלחה. אני יודעת כיצד להתאים בין אנשים. כמו בקוננות, משלמים לי כפי שרוצים, ורק אם השידוך מצליח. את חייה כמקוננת ושדכנית היא מסכמת בחיוך: „ביום אני שרה לאלה שאיבדו את יקיריהם, – ובלילה לאלה שמצאו יקירים."

לא כל מקוננת משיגה הלוויות דרך המישפחה כמו שרדה. בקריית־מלאכי יש שתי מקוננות. אחת יוצאת טריפולי ושנייה מארוקנית. הטריפולטנית לא הסכימה לשוחח כלל על הנושא. המארוקנית נענתה, אך ללא פירסום שמה. היא חששה שפירסומה יביא לידי התנכלויות של תושבי העיירה. פקידה מחברה קדישא מטלפנת אליה ומדווחת לה על קיום ההלוויות. לדבריה, שלא כמו מקוננות אחרות, היא מגיעה כמעט לכל הלוויה שהיא שומעת עליה, ללא קשר למוצא.

„כשאני רואה קבר אני נכנסת להיסטריה. אני לא זוכרת את מה שאני אומרת, הכל בצעקות, צעקות מלב שרוף ואמיתי. אצלי אין הצגות, אני שורטת את ידי ופני כדי לזעזע את המשתתפים באבל."

המקוננת מקריית־מלאכי אומרת, שהיא לא מקבלת תמורה כספית לקינון. מי שרוצה, מוצא את הדרך לתת לה תמורה. יש שמביאים לביתה מתנות, פעם היא קיבלה מקום עבודה באחזקת בית. בודדים בקריית־מלאכי יודעים על קיומן של שתי המקוננות. הם חוקרים היטב, אם מישהו שואל על אחת מהן. המקוננת מספרת שהיא הגיעה להלוויה של אישה מבוגרת מהעיירה. בן הנפטרת זיהה אותה ואיים לשבור את רגליה, אם לא תעזוב את המקום. היא משתדלת לא לקונן בקריית־מלאכי. היא הגיעה לעיסוקה לאחר

[illegible]

שכנה נהרג בפעולה צבאית, לפני כ־10 שנים. ההתפרקות בבתי־קברות מרגיעה אותה.

כל שנה, ביום הזיכרון, מתכנסות המקוננות השונות בבתי־קברות מוסכמים מראש. בדרך־כלל זה קורה בירושלים. על ההתכנסות הן שומרות בסוד. בכל כינוס הן מחליטות על הכינוס הבא. שרדה הכחישה את קיום ההתכנסות. המקוננת מקריית־מלאכי סיפרה עליו. לאחר שסיפרתי זאת לשרדה היא חייכה ואישרה שאכן יש כינוס. מטרת הכינוס היא קינה על חיילי צה"ל. קינה כהתנדבות. כינוס בלתי צפוי היה כאשר מת בעלה של שרדה. למרות שהגיעו חברותיה למיקצוע, את רשות הדיבור בהלוויה הן השאירו לשרדה.

– מה היה הכינוס הגדול ביותר?

שרדה: „הלווייתו של הבאבא־סאלי. לשם הגיעו כולן. לא יכולתי לוותר על הלוויה כזאת, למרות שהוא היה הקדוש של יהודות צפון־אפריקה."

המקוננת מקריית־מלאכי מודאגת מהעובדה, שאין צעירות שימשיכו את המיקצוע, צעירות שיקוננו בעברית. היא חוששת שבתוך דור אחד, תישכח הקינה ויישכחו המקוננות. שרדה, לעומתה, מודאגת מעתידם של טקסי האבל. בשנים האחרונות, היא אומרת, טקסי האבל נעשים קצרים. תופעה ההולכת וגדלה. היא לא מודאגת מהסיכוי שהמיקצוע ילך וייעלם. עדיף שבחורה צעירה תמצא לעצמה מיקצוע משמח יותר, גם אם בעוד דור לא יהיו מקוננות בארץ, היא אומרת.

חורף כחול

משמאל: מקטורן „פפלום" מחוטב ומחוייט מעל חצאית צרה, ארוכה יותר מאחור. האריג: ג'ינס. (עיצוב: ליזה בוקר). (צילום: מישל קרמרמן).

למטה: מעיל ג'ינס מולבן ומוכתם ידנית, בשילוב עם סאטן. (עיצוב: „אנדריאה"). (צילום: מנחם עוז).

ממעמקי המיכרות טיפס הבגד הכחול והחזק למעמד של כוכב • בשנות ה־60' הפך תלבושת־אחידה לצעירים, סמל למרידה־במוסכמות ושיוויון בין פועל־הבניין, הסטודנט וג'קי קנדי • הביטוי אופנה חולפת, לא עובד עליו. הוא תמיד קם לתחייה מחדש • הפעם – מחוייט וגם קרוע, ממוסמר או מקושט באבנים טלוא או מעוטר נוצות • ג'ינס לא זורקים

מאת נורית בת־יער

ג'ינס. תופעה. נעורי־נצח מובטחים, סקס־אפיל, סמל השיוויוניות הדמוקרטית, השגריר מיספר אחד של ארה"ב ברחבי תבל, מיכרה זהב המניב עסקים של מיליארדי דולרים, נולד במאה שעברה.

המקום: קליפורניה. הזמן: ימי הבהלה לזהב. הילדות: קשה. עברה עליו באוהלי מעברות, ומתחת לפני הקרקע, במיכרות. כורי־הזהב מגיעים למערב בקרונות, מתמקמים באוהלים. לוי שטראוס, סוחר יהודי, מביא מהעיר הצרפתית נים, אריג־כותנה חזק ועמיד, לאוהלים ולסככות־הקרונות. לימים ייקרא האריג דנים, על־שם העיר שממנה יובא לראשונה.

„היית צריך להביא מיכנסיים", רטן אחד הכורים. „במיכרה שום זוג אינו מאריך ימים דיו". לוי שטראוס מקשיב. מחליט להפיק מאריגי האוהלים מיכנסיים. התפרים: כפולים וחזקים, נקודות־המיפגש ביניהם מחוזקות על־ידי מסמרי־נחושת. במשך שנים, לוי'ס היא חברת ההלבשה הגדולה ביותר בארה"ב. שם דבר בכל מה שקשור לבגדי־עבודה של כורים ושל בוקרים.

בשנות ה־50' הסקסאפיל של ג'יימס דין בסרט „מרד הנעורים" מסב אותם לאופנה. ילדי הפרחים של שנות ה־60' עושים מהם תלבושת אחידה, סמל של מרידה במוסכמות ושיוויון. מכנה משותף בין הפועל־בניין, הסטודנט, וג'קי קנדי. גם בשנות ה־70' תעשיית הג'ינס משגשגת. שוברת אפילו שיאים חדשים. הנפילה מתחילה ב־1983.

התחזיות של לוי'ס אותתו, באותה שנה, על ירידה צפוייה של 30 אחוז בהכנסות. הבריטים קנו ב־83' מיליון ג'ינסים פחות מאשר ב־82'. הבריטיות, שלושה מיליון ג'ינסים פחות מאשר ב־82'. בעלי ההכנסה הפנוייה לא היו עוד בני־עשרה אלא אנשים בשנות ה־20, ה־30, וה־40 שלהם. בעיניהם ג'ינס כבר לא היה שיק. ב־84' חששו בלוי'ס שהמכירות יצטמקו בחצי לעומת 1983.

עכשיו, כמו עוף החול, ובמידה מסויימת בסיועה של מדונה, קם הג'ינס שוב לתחייה. תעשיית האופנה נחלצה לעזרתו. אפילו אופנאי־העילית מצעידים אותו על המסלול. צובעים גם חומרים אחרים. סריגים, משי, בכי־חול־איגרינו. הג'ינס של 1986/87 הוא חלק מאופנת המערב הפרוע, וגם הצדעה לשנות ה־50' של ג'יימס דין („סאבריי", „סוינגר"). אבל יש לו גם אלף ואחד היבטים אחרים.

מראים אותו שחור („יופידרי", „קסטרו"), לא רק כחול. קורעים בו קרעים, ממסמרים אותו כיד הדימיון הטובה („פיצי"), מקשטים אותו באבנים ססגוניות נוצצות וב„יהלומים", בסיכות עתיקות, ובטלאים („גווז").

פורמים מתוכו גדילים („רונלד שפון"), ומעטרים אותו בנוצות. „אנדריאה" מכתימה אותו בכתמים אמנותיים הממוסגרים בחלקם בקורים כסופים, ואף מייצרת ממנו נעליים – מציעה אותו בהזמנה לפי מידה. מצליחה להכניס לתוכו גם נשים בנות 70. ובשמלת הטרפז ההפוך שלה עם הצווארון־הסיני, גם סבתא לנין נראית תתיכית.

ג'ינס מחוייט? – אצל ליזה בוקר תמצאו גם דבר כזה. חליפה קוקטית עם חצאית צרה, ארוכה יותר בגב, יושבת מתחת למיקטורן „פפלום" מחוטב. אצל בוקר הג'ינס גם משולב עם ברוקאד. ג'ינס במגפיים? – ב„ראש אינדיאני", הוא צועד עטור כוכבי־כסף, ב„מגוה" – מקושט בעור. ב„בעלי רוזי" – ב„אבנים" נוצצות.

ומה שטוב בסיפור הזה של הג'ינס הוא, שכל פריט ג'ינס ישן המקופל בארון, יכול להשתתף במישחק. כשמקשטים אותו לבד לפי הדימיון, הוא גם אמצעי לביטוי אישי.

גם בחורף עורך זקוק

Vaseline Intensive Care®

• מגן ביעילות מפני נזקי החורף: הסדקות העור, יובש, התבקעות ועור נוקשה.

• מרגיע, מרכך, נספג היטב ואינו משאיר תחושת שמנוניות.

• מתאים גם לעורם העדין של תינוקות ושאר בני המשפחה.

* התמצאות בחדר מחומם, והחשיפה לרוח ולרטיבות פוגעים בעור, מייבשים אותו וגורמים לו נזק יום יומי ובלתי הפיך. במיוחד רבה הסכנה לחלקי העור החשופים: פנים, צוואר, כפות ידיים. בארה"ב ובאירופה יודעים מזה שנים: גם בחורף (ואולי במיוחד בחורף!) יש להזין את העור בתחליב גוף פעיל באמת.

וָאזֶלִיין אִינְטֶנְסִיב קֶר

בארה"ב הן ידועות:

כל השאר זה רק קוסמטיקה

יבוא – דנשר בע"מ. שיווק – ברק אבנר מפיצים בע"מ, רח' אמעל 17, פ"ת, טל 03-9233273

שיכרון חושים

שדרות־טלוויזיה וסרטים, מעודדים אותנו לשתות • גברים שותים כדי להיראות גבריים, נשים כדי להיות חברותיות • גם הדיעה הרווחת ששתיית אלכוהול מגבירה את התשוקה המינית, ממריצה להתנסות בשתייה. המציאות שונה • ד"ר שושנה וייס: „אלכוהול אינו יוצר תשוקות, רק חושף אותן • הוא מדכא את הכושר־המיני והפוריות, פוגע באברי הרבייה, משתדך רע עם נטילת הגלולה למניעת הריון.

מאת דבורה נמיר

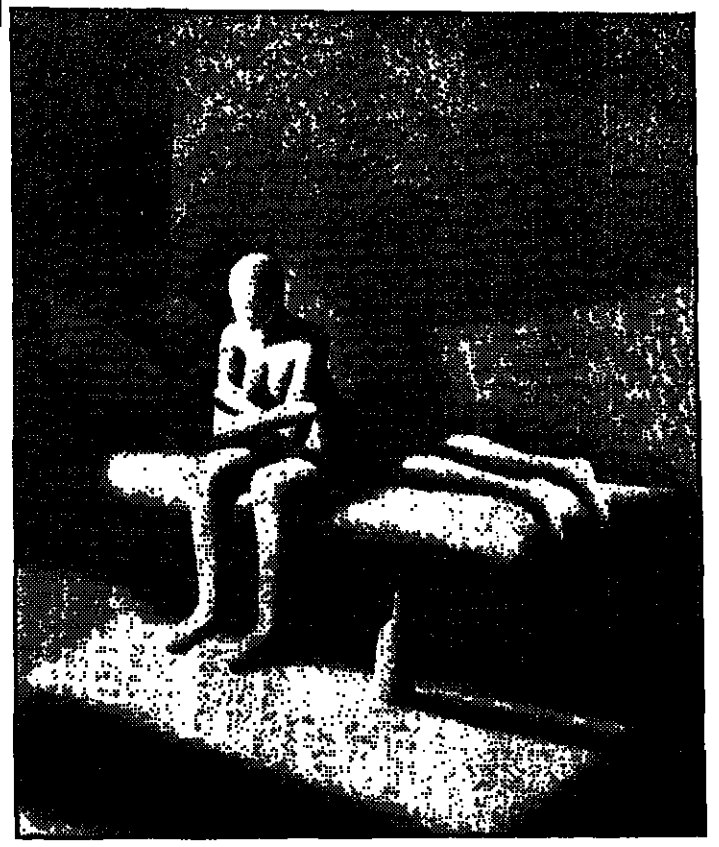

בעונת החורף מגבירים השתיינים המכורים את קצב שתיית האלכוהול בתירוץ של צורך להתחמם. גברים רואים בשתייה סימן לגבריות. רבים רואים בה כתורמת להגברת החשק והתיפקוד המיניים.

למעשה, המציאות שונה. לשני המינים יהיו בעיות, אם ילכו למיטה עם בקבוק, בתקווה לביצועים טובים יותר. על כך מתריעה ד"ר שושנה וייס, הרכזת הארצית למניעת השימוש המופרז באלכוהול, במשרד העבודה והרווחה והאגודה־למניעת־אלכוהוליזם בישראל, במאמר שפירסמה בכתב־העת הרפואי „איתנים".

„המשקה האלכוהולי אומנם מעורר את התשוקה המינית, אבל פוגע בכושר המיני", כך כתב שקספיר ביצירתו „מקבת". האם צדק בקביעתו? כדי לענות על השאלה, מציעה ד"ר שושנה וייס לבחון את השפעת האלכוהול על הפעילות המינית, לטווח קצר ולטווח ארוך. מה קורה לאדם השתוי?

השימוש הקבוע והמופרז באלכוהול גורם להפרעות בתחומים שונים, לרבות הפרעות בתחום התיפקוד המיני. אומרת ד"ר וייס: „כאשר אדם שותה משקאות אלכוהוליים (בירה, יינות, ומשקאות־חריפים יותר) באירוע חברתי, הוא עשוי להרגיש את עצמו יותר חופשי ופתוח. מסוגל להוציא אל הפועל שאיפות מיניות, שהיו קיימות אצלו עוד קודם לכן. תחושה זו נובעת כנראה מהשפעת האלכוהול על מרכזי המוח הגבוהים, המתבטאת בין השאר בהסרת מעצורים. האלכוהול אינו יוצר שאיפות מיניות, אלא חושף אותן ביתר קלות.

עם זאת, אין להוציא מכלל אפשרות, שהתאווה המינית הקיימת אצל האדם, מתגברת, אך לא בהשפעת המשקה האלכוהולי, אלא בהשפעת עמדות הסביבה והחברה, שבה מתרחשת השתייה, ציפיות האנשים והכרת סוג ההתנהגות המותרת באירוע מסויים. התגברות התאווה המינית אין פירושה, אומרים הרופאים, שגם היכולת המינית הפיסיולוגית גוברת. להיפך. האלכוהול משפיע לרעה על תיפקודים שונים הקשורים בכושר המיני ובפוריות עצמה.

סביר גם להניח, כי אדם ששתה כמות גדולה של משקאות אלכוהוליים באירוע מסויים, יתרכז בסופו של דבר במאמץ להישאר ער ולעמוד יציב על שתי רגליו, כדי לא להירדם, יותר מאשר בפעילות מינית. אגב, לנשים אין בעייה של הוכחת יכולת התיפקוד במיטה, גם במצב של שיכרות, אך אורגזמה קשה להשיג במצב כזה.

האשה האלכוהוליסטית נעשית במסיבה נשית יותר, משוחררת ועליזה, כל עוד לא השתכרה. אולם אם היא שותה דרך קבע, היא עלולה ללקות בהפרעות במחזור־החודשי, בהיעדר מחזור־חודשי ובירידה ברמת ההורמון „אסטרדיאול" (אסטרוגן) וברמת הפרוגסטרון בדם.

לאחר שנים של שתייה מופרזת, עלולה אשה כזו ללקות גם באובדן סימני־מין מישניים. חלים שינויים בחזה ובדברי השומן ההולכים ומתדלדלים באזור אגן־הירכיים. כן עלולה האשה ללקות בעקרות, אם היא צעירה ועדיין בגיל הפוריות. המשך השתייה המופרזת בתקופת הריון, למשל, עלול לגרום נזקים קשים לעובר.

אלכוהול עם גלולה־למניעת־הריון הוא שידוך מזיק מאוד. מי שמשתמשת בגלולה יודעת, שבעצם נטילת הגלולה באופן קבוע, אין כמעט סיכונים. אלו מופיעים בשכיחות גבוהה מאוד, כאשר יחד עם הגלולה, גם מעשנים, לפחות חפיסת סיגריות ליום.

לאחרונה התחילו חוקרים במדינות שונות לבדוק, האם לעצם נטילת הגלולה־למניעת־הריון, יש השפעה על ספיגת אלכוהול בדם של נשים, המשלבות את השניים. והמסקנה – אכן יש קשר.

ד"ר ג'וי הובס, מהמחלקה למחקר קליני באגף הרוקחות, של ביה"ח בנרט־שור, אוסטרליה, גילתה משהו שהדהים את החוקרים:

נשים המשתמשות בגלולה וגם שותות משקאות אלכוהוליים, יכולות לשתות כמויות גדולות יותר בלי להשתכר בקלות. הסברה היא, שההורמונים הנמצאים בגלולה, מנטרלים את השפעת האלכוהול. כתוצאה מכך הדחף שלהן, כדי להרגיש עליזות, הוא לשתות כמויות גדולות יותר מהרגיל.

החוקרת טוענת, שהשפעת האלכוהול על נשים שמשתמשות בגלולה היא קצרת־טווח, לעומת נשים שאינן משתמשות בגלולה. במחקר לקחה ד"ר הובס קבוצת נשים בגיל 18־40, מחציתן כאלו שמשתמשות בגלולה, ונתנו להן לשתות וודקה ומיץ־תפוזים, ללא הגבלה, במשך 30 דקות, עד שתורגש עליהן השפעת האלכוהול.

מ־540 המתנדבות נלקחו כל רבע שעה דגימות דם, לקביעת אחוז האלכוהול בדם.

מעקב אחר הרגשתן והתנהגותן של נשים אלו העלה, שאלו שהרגישו טוב וכלל לא השתכרו למרות ששתו לפחות 3־4 כוסות וודקה, היו אותן נשים, שמשתמשות בגלולה. רוב הנשים שהשתכרו אחרי כמות קטנה של וודקה שלגמו במשך חצי שעה, לא היו בין המשתמשות בגלולה.

המלצת החוקרת היא, שאם נשים המשתמשות בגלולה חובבות את הכוסית, והאלכוהול אינו משפיע עליהן במסיבה, כמו על חברותיהן, כדאי שישמרו על כמות סבירה. עוד כוסית ועוד כוסית, במיקרה שלהן, לא יביאו את העליצות, אלא יפגעו בבריאותן הכללית ויסחפו אותן להתמכרות.

לגברים יש בעייה חמורה אחרת. כבר לאחר שתייה מופרזת חד־פעמית של אלכוהול, חלה אצל הגבר ירידה משמעותית ברמת הורמון הזכרי „טסטוסטרון" בדם. הרמה חוזרת לתקינותה זמן־מה לאחר שהאלכוהול נפרש החוצה. אצל גברים שסובלים מ„האנג־אובר", בצורת עייפות, כאב־ראש, כאב־בטן, בחילות והקאות בבוקר שלאחר ליל השתייה, חזקה ירידת רמת הורמוני המין הגבריים.

אצל גברים המתמידים בשתייה מרובה מדי יום, נמוכה רמת ההורמון הזכרי בדם, בהשוואה למצב תקין רצוי. לטווח קצר באה השפעתו המרדימה והמדכאת של האלכוהול לידי ביטוי, בעיכוב בפליטת הזרע ובבעיות זיקפה.

לדברי ד"ר שושנה וייס, מניסיונה בטיפול בנפגעים: „אימפוטנציה הנוצרת אצל גבר אלכוהוליסט, עלולה להימשך חודשים ואפילו שנים לאחר הגמילה. הנזק לעיתים קרובות הוא בלתי־הפיך".

לדעת חוקרים, נובעת הירידה בכוח הגברא אצל אלכוהוליסטים גם מקינאה חולנית, מעין מחשבות רדיפה, המוכרות בקרב אלכוהוליסטים, המשכנעים בבגידת האשה.

ההסבר הרפואי למצב זה הוא, שהרמה הנמוכה של ההורמון הזכרי אצל השתיין הכרוני נובעת משינוי בקצב חילוף־החומרים בכבד, בגלל האלכוהול. הכבד מפרק מהר יותר את ה„טסטוסטרון", ובו־בזמן מואט קצב היצירה של ההורמון הזכרי, עקב ההשפעה הרעילה של האלכוהול.

גם האשכים נפגעים מצריכה ממושכת של אלכוהול והדבר עלול לגרום נזק ללא תקנה לרקמות האשכים, שיכול להסתיים, בעקרות.

אצל גברים אלכוהוליסטים נמצאה גם עלייה ברמת ההורמונים הנשיים, האסטרוגנים. נוצר אצלם חוסר איזון בין ההורמונים הזכריים (האנדרוגניים) לבין ההורמונים הנשיים. כתוצאה מכך מופיעים אצל חלק מהגברים השתיינים סימני־מין נשיים מישניים. הם מפתחים חזה נשי, מופיעות שערות על הגוף, ומתפתח נזק לכבד עצמו.

כאשר לעקרות הגבר, על רקע אלכוהוליזם, מציינת ד"ר שושנה וייס, שהתהליך המסובך והממושך של יצירת תאי־זרע אצל הגבר, עם ספירה ותנועתיות תקינה, מחייב נוכחות של הורמונים וויטאמינים שונים. בשלב מסויים בתהליך זה, חיוני ויטאמין א'.

מועדון קוראי ידיעות אחרונות

סילון - המועדון הבינלאומי לתיירות ונופש בע"מ

פרטים במועדון: בן־יהודה 69, ת"א. 240869, 03-231626

טיולי סילון

טיולים מודרכים
שבת 7.2.87
עם אוטובוס תיירים ומדריך

לחוג 50 פלוס
יום של כיף
כולל חמת גדר וארוחת צהריים
37 ש"ח

לחוג פנ"פ
פנויים פנויות
ים המלח
כולל ארוחת צהריים
42 ש"ח

פתוח למשפחות
ירושלים
היסטוריה
טבע ונוף
21 ש"ח

פתוח למשפחות
מצפים בגליל
פקיעין וחבל שגב
26 ש"ח

בן־יהודה 69 ת"א
טל' 240869, 231626

לפי בקשות רבות שקיבלנו

סוף שבוע באוירה של חו"ל באילת מלון אלמוג־ים

חוג פו"פ

נותרו מקומות ספורים במחיר הישן

3 ימים מלאים (2 לילות)

12-14.2.87

לצעירים.. אבל גיל 50...

חופשה מחממת בים המלח

מלון עין־בוקק 26-28.2.87 (עם אפשרות להארכה)

חוג 50 +

מפגש נוסף של: פעילויות. מסיבות. הרצאות. שעשועי חברה. טיולים ורחצה בבריכות הגופרית.

נותרו מקומות ספורים במחיר הישן

פנטזיה במרוקו

אוסף מרהיב של ארכיטקטורה מיזרחית ● כך נראה בית־הקיט האגדי של איב סן־לורן וידידו פייר ברז'ה, וילה מאיורל, במאראקש ● חדרים סודיים מול מישטחים פתוחים. קשתות, ריהוט, פסיפסים, מה לא ● אוצר עשיר של צורות שעין מערבית לא רגילה אליו ● בשפע העצום יש סדר והיגיון: הכל מתייחס אל הנוף והסביבה ● גולת־הכותרת של הווילה, חדר־סיפרייה אדום, שהוכן במשך 9 חודשים ● ה„ווג" קורא לה: נווה במדבר

מאת דרורה שביט

„תאווה לעינים", קוראים התגרנים בשוק של מאראקש. „בואו רק לרגע, תנו רק מבט אחרון". אבל כל מראות מאראקש ותענוגותיה, הם כאין וכאפס לעומת היופי וההידור של וילה מאיורל, בקצה ה„אואזיס של התמרים". בית־הקיט המרוקני של איב סן־לורן וידידו פייר ברז'ה.

וילה מאיורל היא כמו סיפור אגדה, שיש לספרו בניגון מיוחד, ובשפות רבות, כותב ה„ווג" של חודש דצמבר האחרון. חדרים סודיים ומישטחים פתוחים לרווחה, קשתות מעוטרות בדוגמת חלות־מיכוורת עשויות גבס, קישוטי מוזאיקה שבהם מצטרפות האבנים הציבעוניות לפסיפס עוצר נשימה ביופיו. הבית נחשף לעיני המתבונן, הצועד בו בהשתאות. לעיתים בקצבים מתגברים, מהירים, לעיתים חרישית ומתון־מתון. הוא מתגלה לעיניך שלב אחר שלב, מבעד לאוצר עשיר של צורות, שהעין המערבית אינה מורגלת בהן.

הבית הוא כמו ספר רב־דפים ההולך ונקרא בהדרגה. כשהקורא מופתע כל העת מעוד ועוד חידות וניגונים, הלצות וחידודים, גוונים ושיאים. כל השפע הזה מקבל סדר והיגיון בתום קריאה זהירה וביקורתית.

כדי לקרוא נכון את הדפים הארכיטקטוניים הללו, נעזר צוות העיתון באנודה פאקאר. אנציקלופדיה מהלכת על שתיים של הבנייה הערבית. עיטור חלות־הדבורים, הפסיפס, הקירות הספונים עץ ותבליטי־הגבס, הם מרכיבים טיפוסיים המופיעים בארמונות שבארצות ערב. וילה מאיורל נראית, לכן, כמו ארמון של שולטן, במיוחד בגנה. גג־הבית מזכיר דווקא ארמון בבנגקוק, ואילו בריכת־ההבצלות מעוטרת ברהיטים שעוצבו בהשראה הודית, כשממעל מצל גג המזכיר ארכיטקטורה יפאנית. הווילה הזאת היא אוסף מרהיב של ארכיטקטורה מיזרחית.

לאיב סן־לורן ופייר ברז'ה, ידידו הקרוב ושותפו, כבר היו בתים במאראקש במשך עשרים השנה האחרונות. הראשון, ליד ה„מדינה" (העיר־העתיקה המוקפת חומה) היה בית צנוע, בעל אופי סגור, שנקרא „בית הנחש". כיום הוא שייך לפרנאנדו סנשו. הבית השני היה ממוקם בגינת וילה מאיורל. בית נוח בעל קירות־גבס, כורסות גדולות וספות המצופות אריגי־צמר. לפני כעשר שנים, החליטו השניים לרכוש את הווילה כולה.

סן־לורן, יליד אוראן שבאלג'יריה, נוהג לנפוש כל שנה במאראקש בתקופת חג־המולד. ההשפעה שנודעה לצפון־אפריקה על עבודותיו, בולטת מאוד. הצורות והצבעים של הרי האטלס הופיעו שוב ושוב בקולקציות שלו. צפון־אפריקה היתה מאז ומעולם התגלמות השמש והחופש עבור הצרפתים.

במאה התשע־עשרה, נשלטה מרבית צפון־אפריקה על־ידי הצרפתים. אמני צרפת שאבו מהמקומות האקזוטיים של חבל־ארץ זה השראה ליצירותיהם. בעיקבות מסעותיו למיזרח־התיכון, חיבר פלובר את „סלאמבו"; פייר לוטי שהה זמן־מה במארוקו; ציורי הנשים האלג'יריות של דלקרואה הן דוגמאות מובהקות של אמנות בהשראה מיזרחית. במחצית השנייה של המאה ה־19, היו פסיפסים, גומחות ופינות־עישון, פריטי־אקזוטיקה אופנתיים. גם מאטיס צייר את נשותיו, כשהוא מושפע מהאורנמנטיקה של המיזרח.

עבור סן־לורן וברז'ה היה זה אתגר, לבטא את אהבתם לחבל־ארץ זה, על־ידי שיפוץ האחוזה. וילה מאיורל נבנתה ב־1922, על־ידי הצייר ז'אק מאיורל, שהיה בן למישפחת מעצבי־רהיטים, הנחשבים עד היום לדגמים המייצגים ביותר את סיגנון הארט־נובה. הוא היה צייר שסגד לצבע.

כשסן־לורן גרד את קירות הווילה, הוא גילה את ציוריו הכחולים־כהים של מאיורל, והחליט לשמור עליהם ועל הצבע הזה, היכן שרק יוכל, מספר ה„ווג". צבעים אחרים – וורוד־עמוק או צהוב־עדין – משלימים את מלאכת־המחשבת של שילוב הצבעים.

עיצוב־הפנים האגדי, הוא מיזוג טעמם וכישרונותיהם של סן־לורן וברז'ה, המעצב ביל ויליס, והאינטואיציה הנפלאה של המעצב ז'אק גראנז' ומיומנותם של אמנים ואומנים מקומיים. 193 ארגזים מלאים רהיטים, ספרים ותפציחן, הובאו למאראקש מפאריז, כדי להשלים את המראה. „הבית הוא אגדי, כמו כל הפריטים שנכנסו לתוכו", סיפר ביל ויליס.

„המיוחד בבית שלנו הוא ההתייחסות שלו אל נוף הסביבה", מציין פייר ברז'ה. „היינו צריכים להיזהר מאוד, כי הגבול בין קיטש מיזרחי רגיל לבין אמנות, הוא לעיתים דק מאוד. ההבדל היחיד בין פריט־ריהוט בן מאתיים שנה לבין פריט־זבל מהשוק, הוא באיכות. יחד עם זאת, האומנים, שדרך עבודתם לא השתנתה במהלך השנים, מסוגלים ליצור היום קטעי־פסיפס או פאנלים של קירות, בדיוק באותה איכות כמו פעם".

גולת־הכותרת של הווילה הוא החדר האדום. חדר־ספרייה, שעוצב על־ידי ביל ויליס, ונצבע על־ידי אומנים מקומיים. משך הכנתו ארך כתשעה חודשים. כל פריט בחדר הזה נבחר בקפידה, אפילו כריכות עור־הנחש המכסות את הספרים... זהו החדר האהוב ביותר על סן־לורן. חדרו הפרטי הוא מעין שלוחה של החדר האדום, אלא שהוא צבוע כחול. בבחינת בריכת־צוננים, לאחר שהייה בסאונה. „בפאריז אני חי בתוך ערימות של עיתונים ותצלומים", אומר סן־לורן. „בבתים שלי שמחוץ לעיר, אני דואג לסדר הרבה כורסות נינוחות. בעיר, הבית שלי סגור מפני הסביבה. מחוץ לעיר – הוא פתוח אל הנוף".

חיי החברה בווילה, מתנהלים באווירה לא רישמית, ממשיך ה„ווג" לספר. חברים נכנסים ומשתמשים בבריכת־השחייה שבגן, גם כשסן־לורן וברז'ה שוהים מחוץ לבית. כשהם בבית, הם מארחים בשעה אחת בצהריים לארוחות קלות, המבוססות על ירקות ואורז מיוחד. עיתונים מגיעים לווילה רק למוחרת, כשהחדשות כבר מתיישנות ביממה, וזה נותן להם טעם מיוחד במינו.

כשהשניים עברו לגור בווילה, לא היו עדיין רמזורים ברחובות. גם לא פנסי־תאורה. עדרי־כבשים היו עושים דרכם על הכבישים. כיום יש בסביבה בתי־מלון מפוארים, והווילה עצמה הפכה אטרקציה לתיירים. „זהו בית־חלומות", מעיד עליו סן־לורן. „אי־אפשר לחיות בלי חלומות. כמה טוב שאפשר להגשים את הפנטזיות הכי פרועות שלך. זה נותן טעם לחיים".

מאמינים לו.

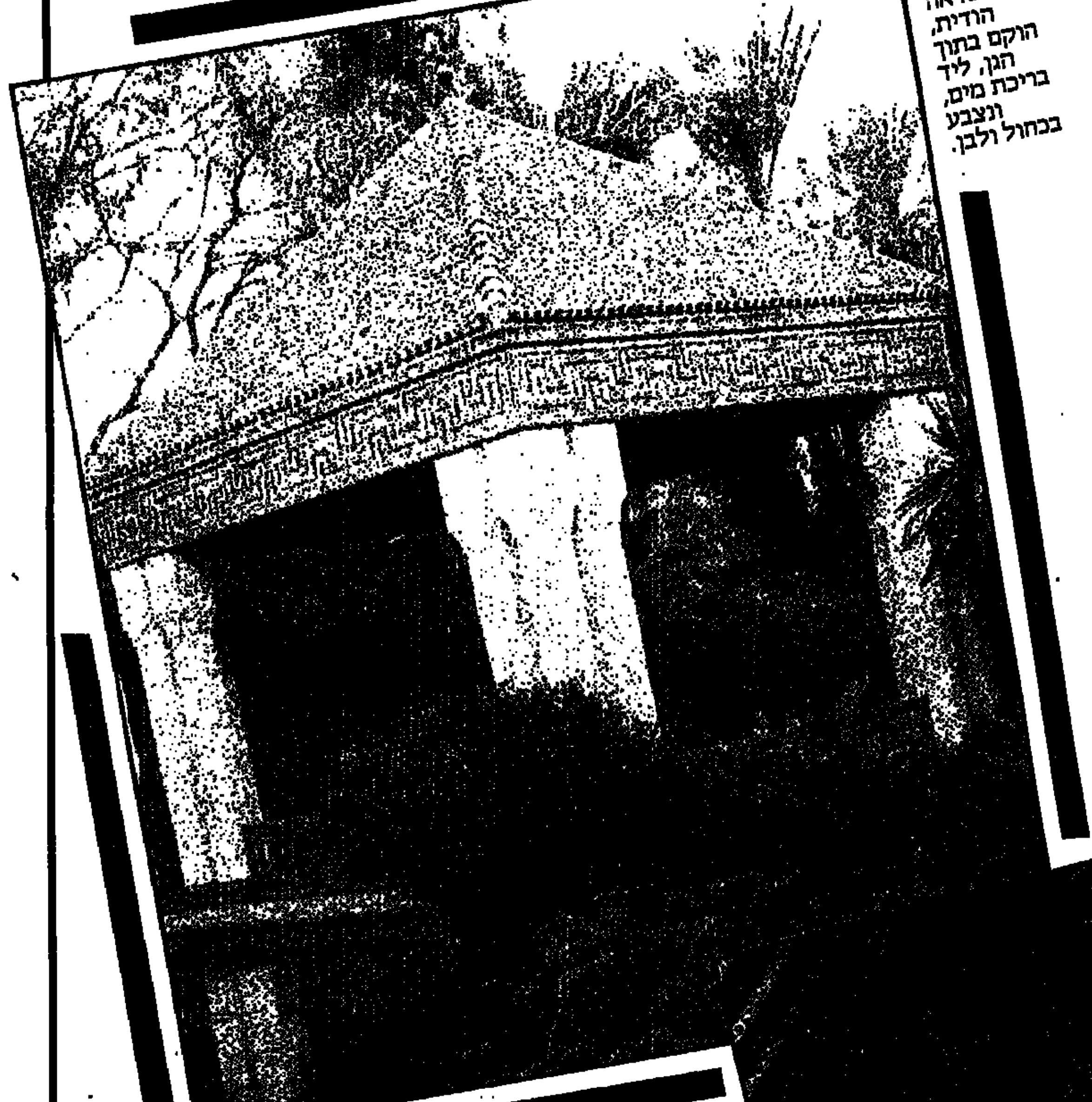

הגזיבו (מבחוץ), תוכנן בהשראה הודית, הוקם בתוך הגן, ליד בריכת מים, ונצבע בכחול ולבן.

ירוק־כחול לחדר הבוקר. הריהוט פשוט, הכורסאות עשויות חבלים, השולחן מקני סוף. כלי חרס וזכוכית של אומנים מקומיים, שטיח מרוקני ארוג ותלוי מאחורי [illegible]

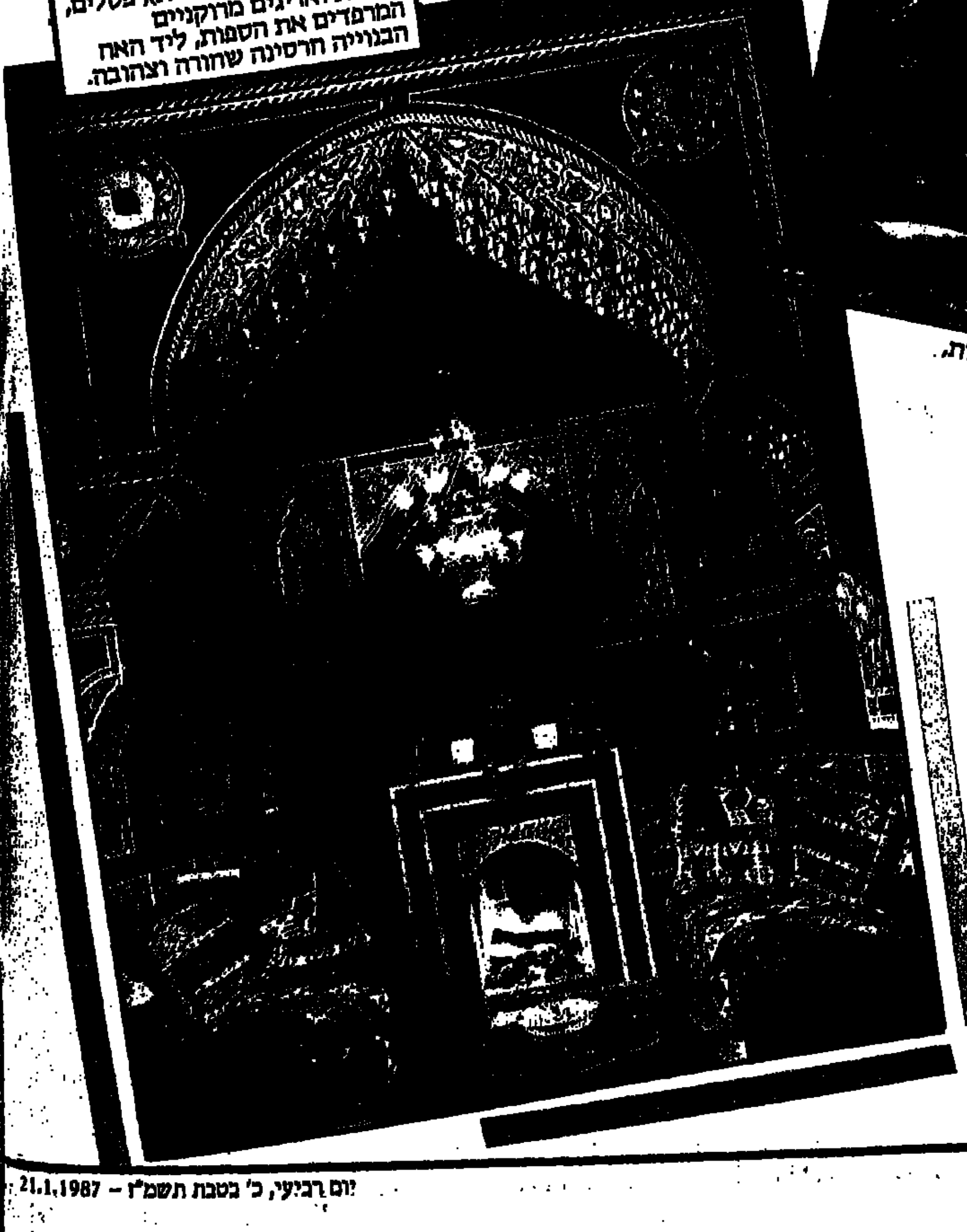

למעלה: אומנות ערבית עתיקה בעבודות המוזאיקה המקשטות חדר זה, שגם בו יש בריכת מים. קימור הכניסה הוא חדש, נעשה ע"י אומנים ערביים מקומיים, לפי תיכנונו של ביל ויליס. למטה: חדר־ההסבה שכולו אווירה. מוזאיקה מאורית, שתי כורסאות הודיות (בחזית), פסלים, מראות ואריגים מרוקניים המרפדים את הספות, ליד האח הבנוייה חרסינה שחורה וצהובה.

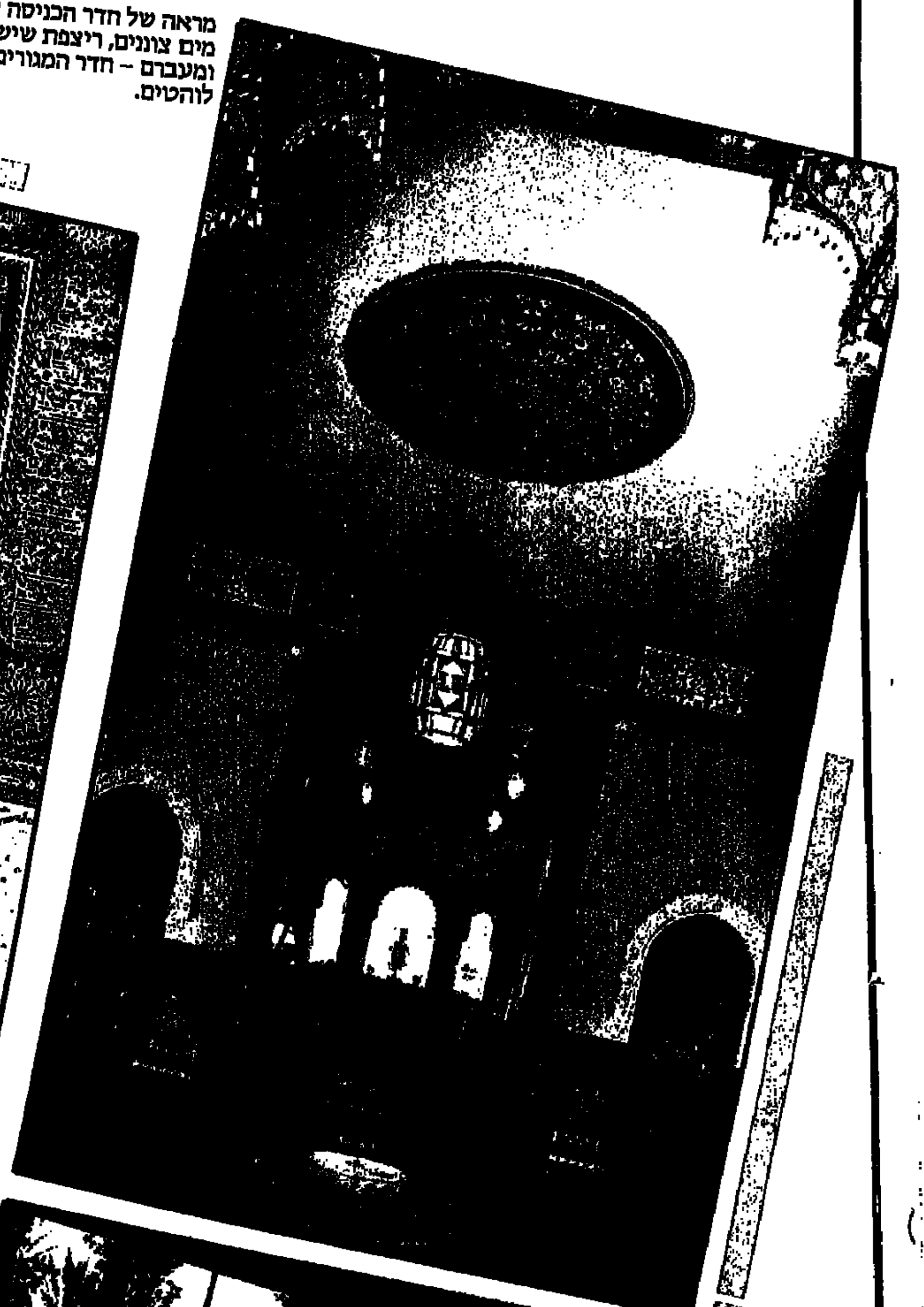

מראה של חדר הכניסה לוילה. בריכת מים צוננים, ריצפת שיש ירוק, ומעברם – חדר המגורים בצבעים לוהטים.

בתוך הגן, הגזיבו, משטח הסבה מקורה. כורסאות קש מרופדות. שולחן־קפה מרוקני, דרגש. מקום מנוחה.

ההיסטוריה הולכת

שעה שחוקרי פולקלור מסתכלים אחורה לכל מיני כיוונים, ריכארד פנשל (למעלה מימין), מסתכל רק בכיוון אחד: על הרגליים. וליתר דיוק: הנעליים.
יצרן הנעליים, הפנסיונר מהעיירה בוצבאך שבהסן, הוא בעל אוסף הנעליים המיניאטוריות הגדול בעולם, לפי ספר־השיאים של גינס. בכ־250 ויטרינות מציג האיש בן ה־73 יותר מאלף דגמי נעליים מיניאטוריות (הגודל 1:3) שהוא יצר בעצמו.

אפשר לראות במוזיאון בזעיר־אנפין של פנשל, מנעלי־פרווה פרימיטיביות מתקופת האבן, ועד למגפי־הירח של האסטרונאוט ניל ארמסטרונג. בסך הכל השקיע בתחביב הזה יותר מ־20 אלף שעות עבודה. „אצלי אפשר לראות את ההיסטוריה של האנושות הולכת ברגל", הוא אומר. הנעליים הנראות כאן הן משאירופה, מן השנים 1750, 1898 ו־1660.

האיש שבא לסעוד

בחזרה לאהבת נעורים

שנים כבר לא היינו במקום. בדרך־כלל, כשאתה מנסה לשחזר את אהבות נעוריך, גם אם אלה רק אהבות למיסעדות, אתה נוחל אכזבות קשות. המקום אינו אותו מקום, הטעם אינו אותו טעם, העבר אינו אותו עבר.

כל זה נכון בדרך־כלל, אבל לא במיקרה של „פונדק מוצא". זכרנו לטובה את האוכל הצפון־אפריקני שהוגש לנו כאן לפני שנים, את התרנגולת בזיתים וביין, את הקוסקוס ואת המוס המפואר. הגענו עכשיו והתרנגולת היתה עוד יותר טעימה מאשר אז, הזיתים עוד יותר זיתים והיין עוד יותר יין.

פתחנו במיבחר סלטים צפון־אפריקניים וקיבלנו שפע עצום, במיגוון של אלף טעמים. קשה להחליט מה היה שם טעים יותר: סלט החצילים, הטאבולה, סלט הירקות, הפילפלים החמוצים, החומוס, הטחינה? כל אחד היה טוב מקודמו וכולם יחד היו טובים מכל מה שאפשר להעלות על הדעת. יותר טוב מזה כבר לא יכול להיות.

ובעצם כן, למה לא, אם מחכים בסבלנות עד שמגיעה התרנגולת ביין. משהו חמצמץ, מתקתק, רך ביותר, ספוג רוטב עשיר וממולא אורז. כן, במרוצתנו שכחנו שהיה שם גם מרק־עוף, שתי מנות אגרול, מעיים ממולאים, אבל מה כל זה לעומת השיאים: הסלטים והתרנגולת. אכן, היה שם גם קוסקוס, הפעם קצת פחות טעים מאשר כרגיל, אולי בגלל שבאנו מאוחר והירקות התרככו כבר עד כדי רייסה, אולי חסר היה משהו מהפיקנטיות שהיתה כאן במנות האחרות, ובכל אופן מכאן עברנו בדילוג למוס, שכבר קשה היה לנו לקבוע מה טעמו, כי חוש הטעם שלנו כבר היטשטש מרוב אוכל.

המקום מלא עד אפס מקום, ובצדק. אם תלכו לשם, אל תשכחו להזמין סלטים, ואל תשכחו את התרנגולת הזכורה לטוב. המחיר שאנחנו שילמנו, היה שישים ושש שקל.

לוקולוס

* * * * * * * *

אמה חוזרת

הכובה „אמה" מעטרת במשך שנים רבות את מוצרי הניקוי הנוזליים של „שמן". הסיסמה שליוותה אותה „כל אשה בוחרת אמה, כל אשה יודעת למה", היתה אחת מסיסמאות הפירסום הראשונות של ארץ־ישראל. הפירסומאי שמעון ליניאל, שעבד אז ב„שמן" כתב אותה ב־1945.

הבובה „אמה", היום בת 41, ומישרד הפירסום בינג־ליניאל, בבעלותו של שמעון ובנו אפרים, החליטו להנציח אותה עם הסרט הארוס והעיניים הגדולות, בלוח־קיר יפהפה עשוי בד, שניתן לגזור ממנו את הבובה.

נורית אדר

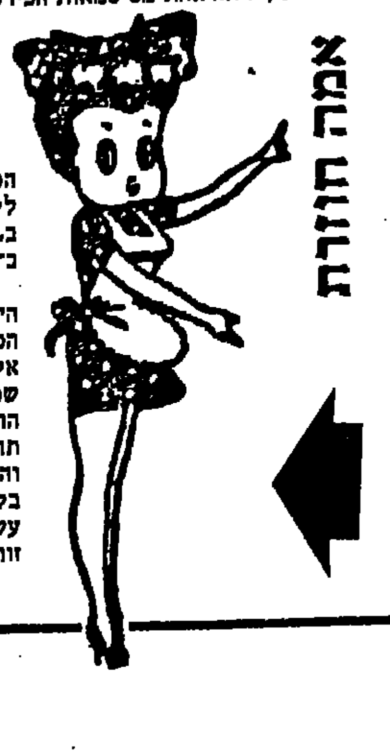

תפאורה לרווקים

הספה המקורית שבתצלום, הופכת למיטת יחיד על־ידי פעולה פשוטה של הוצאת פין מאחור החורים המעטרים את קשת הברזל שלה. בצורה זו, אפשר למקם את צורת הישיבה לפי כל „החנה" של החורים, שלאורך הקשת. הספה עשוייה מברזל שחור, בסיסה קרש עץ ועליו שני מזרונים, האחד דק, והשני יפני ונקרא „פוטון". הסיגנון הצעיר יהווה תפאורה הולמת לסטודיו של רווקים. עוצב על־ידי צוות „פרת", שלושה ארכיטקטים המשתלבים כמעצבי חוץ, בצוות המעצבים של „מרכז העיצוב", ברח' אלרואי 10, נוה־צדק.

רות יולס
צילם: שאול גולן

קוף אחרי ילד

בובת־קופה תפסה את מקומה של בובת־הכרוב האמריקנית והפכה להיט בארה"ב ובאנגליה. הקופה, שניתן לרכוש למענה מיגוון של בגדים, מיוצרת במקורה בדרום־קוריאה. כל בובה שונה מרעותה בהבעת הפנים, אבל כולן ידועות לחבק, לצפצף, להיתלות על הצוואר וכדומה.
גופה של הקופה חלול וניתן להכניס לתוכו את היד, לעשות מעין תיאטרון־בובות ולהפעיל את הצפצפה שבגולגלתה החלולה של הבובה.
חברת „יוניק טריידינג" משווקת אותה בארץ. היא נמכרת בחנויות לצעצועים במחירים הנעים בין 49 ש"ח ל־55 ש"ח.

נורית אדר

בעלי בוגד בי

דניאלה יקרה

אני יודעת בביטחון שבעלי בוגד בי. אבל אני גם יודעת שאיני רוצה להתגרש ממנו. איך חיים עם זה?

הקיבוצניקית

אני מתארת לעצמי שדי קשה לחיות עם זה, ובעיקר בקיבוץ. אבל אם החלטת שאת לא רוצה להתגרש ממנו, לפחות אל תספרי לו שאת יודעת שהוא בוגד בך, וכך תחסכי ממנו שקרים ומעצמך ויכוחים וצעקות ובכיות. זה מה שהחלטת – תנסי לחיות עם זה בשקט.

סיכויים להתחתן

אני בת 21 ועדיין חיה עם הורי. אומנם פה ושם אני יוצאת עם גברים, אבל כשהם מנסים לנגוע בי אני נירתעת ולא פוגשת אותם יותר. אמא שלי אומרת לי כל יום, שלבחורה לא בתולה אין סיכויים להתחתן. מצד שני, חברות שלי אומרות לי, שאם אני לא אסכים ליחסי קירבה, אף אחד לא ירצה אותי. אז מה עושים?

לא מקשיבים. לא לחברות ולא לאמא שלך. בגיל 21 את יכולה לעשות מה שניראה לך נכון. תגידי לאמא שלך, שיש המון בחורות לא בתולות שמצאו בעלים, ותגידי לחברות שלך, שיש המון גברים שלא בורחים כשלא נענים להם מיד. ועכשיו לכי ותתאהבי באמת, ותדעי בדיוק מה את רוצה לתת מעצמך.

זה לא יפגע

אני בן 19 ואני מאונן לפחות חמש פעמים בשבוע. שאלתי היא, האם זה לא יפגע בכושרי המיני כאשר אשא אשה.

החייל.

לא. זה לא יפגע בכושרך המיני.

ילד משלי

אני רווקה בת 36, יש לי הרבה חברים וחברות ומצבי הכספי מצויין. החלטתי, שכל מה שאני רוצה בחיים זה ילד משלי, למרות שאין לי בעל. האם יש לי סיכוי לקבל ילד לאימוץ?

א.ג.

לא. אין לך סיכוי. לפחות לא בארץ. קודמים לך בתור זוגות נשואים, וגם הם מחכים שנים ארוכות כי אין מספיק ילדים לאימוץ. חשבי על דרך אחרת.

מרק לשיפור הזיכרון

עד היום שמענו את המלצות סבתא, שמרק־עוף מקל על הצטננות וחום, ובכלל הוא טוב, במיוחד בחורף קר. לאחרונה אימצו את גישת הסבתא, חוקרי המרכז־הרפואי „מאיו קליניק", שבדקו את השפעתן של שתיית כמה צלחות מרק־עוף ביום על חולי שפעת, כהשוואה לאחלמתם של חולים שקיבלו תרופות. התוצאה היתה 0:1 לטובת המרק־עוף.

מדווחים חוקרי המכון הגבוה לתזונה ולטכנולוגיה, במסצ'וסטס, ובראשם התזונאי והחוקר ד"ר ריצ'רד וורטמן: „מרק־עוף עם איטריות משפר את הזיכרון, וייתכן שבעזרתו ניתן יהיה לעכב את תהליך ההזדקנות של תאי־המוח, ולמנוע מחלות מוחיות נוירוניות. הממצאים עד כה הוכיחו, שלמרק־עוף אמיתי, יש השפעה טובה על המוח".

חברת „ליפטון" מכינה עתה, לפי בקשת המרענים, תרכיזי מרק־עוף עם תוספת „לציטין", שגם הוא נמצא כמשפר את הזיכרון, החשיבה והתחדשות תאי־המוח.

ייתכן שבקרוב יהיה בידי הרופאים מירשם־בדוק לכל המזדקנים. לדעת הנוירולוג ד"ר ג'ון גראודן, מאוניברסיטת „הארווארד", ייתכן שלמרק־עוף משופר כזה, תהיה השפעה על הפעילות הכימית של המוח. עתה בודקים את השפעת המרק הזה על חולי „אלצהיימר".

דבורה נמיר

* *

סיפור השער:

ראמבולינה

בריגיט נילסן היא רעייתו המאושרת של סילבסטר סטאלונה. היא שיחקה מולו בסרט „קוברה", שבו גילם סטאלונה תפקיד של האיש השרירי המחפש את הצדק. היא הופיעה קודם לכן ב„רוקי 4", אבל אז היא השתייכה עדיין למחנה האויב, כי היא גילמה את תפקיד אשתו של איבן דראגו, המתאגרף אשר לא ראה קודם־לכן את סרטי „רוקי", ולכן חשב את עצמו לאדם החזק ביותר בעולם.

בקרוב מאוד היא תופיע על האקרנים מול אכסל פולי, יורשו של אדי מרפי, השחקן הכושי האגדי, שכבש סופית את מקומו בפיסגתה של הוליווד ב„השוטר מבוורלי הילס". הסרט כל־כך הצליח, אז למה שלא יעשו חלק ב' על אותו שוטר? אז עושים, אבל עם אכסל פולי.

בריגיט היא אחת מלהקה קטנה של יפהפיות המקיפות את השוטר. משהו כמו הלוויניות של ג'יימס בונד. כששואלים אותה אם היא תהיה מעין „ראמבולינה", ייצוג נקבי של ראמבו, היא עונה: „לא בדיוק. ראמבו הוא סרט כסאח, קיצוני. נלחמים שם החיים ועל המוות. הסרט שלנו יהיה הרבה יותר מרוכך".

למי שעוד לא שמע את הסיפור – בריגיט התאהבה בסטאלונה שלה בהיותה ילדה בת 12. בגיל 16 נטשה בית־ספר, שיעורים, מורים, כדי להפוך לדוגמנית, ובאמצעות המיקצוע הזה להתקרב עד כמה שאפשר לסטאלונה.

ביום בהיר אחד, ניצבה מול שוער של בית המלון, היכן ש„ראמבו" התאכסן באותה עת, הושיטה לשוער 10 דולר, ובתמורה הוא איפשר לה לצלצל לאהוב־חלומותיה. באותו יום, סטאלונה כבר אירח לה לחברה. אחרי שיחה קצרה הוא אמר לה שהוא צריך ללכת, אבל שהיא מוזמנת להצטרף אליו לארוחת־ערב, במיסעדה כלשהי.

בריגיט הופיעה שם בשעה היעודה, אבל לסטאלונה כבר היתה פארטנרית אחרת לאותו ערב, גם היא דוגמנית. כעבור כמה ערבים הוא שוב מתקשר אליה. ומאז הם חיים יחד, באושר ובעושר.